

Hind 24.90 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Positritel:

Limp Bizkit

**Sandra Nurmsalu ja
Urban Symphony**

**Söödavad
raamatud**

**Interviuu
Sandraa**

Emadepäevakaart

Kikkapükstest

Printsessimaalingud

Bioloogiline kell

**Mänguasja-
muuseumi
sünnipäev**

**Lemmik-
raamatu-
võistluse
võitjad**

<http://www.healaps.ee/>

Säravat maikuud, head sõbrad ja sugulased! Siit leiate meie märtsinumbri välja kuulutatud võistluste võitjate nimed. Lõuna-estlaste auhinnad toimetame nagu ikka Tartu O. Lutsu nim. Keskraamatukogu lasteosakonda (Kompanii 3/5, Tartu), Põhja-, Lääne- ja Ida-Eestis elavate laste preemiad ootavad neid Kullo Lastegaleriis (Tallinn, Kuninga 6). Kellel on muid soove ja ettepanekuid, neil palume toimetusele meilida või helistada! Igavesti Teie, Triibu-Liine

Barbie
õnnitluskaardimeisterdamise
peaauhinnad võitsid

BRIT KESKRA Kohilast, **TRIIN VALDMAA** Jõgevalt, **ELISE HOVE** Taanist ja **PIPI-LOTTA KULLA** Tartust. Ergutusauhinnad saavad **JANE-LY JALAKAS**, **KENELI POHLAK**, **STEN SESMIN** ning **KAROLIINE** ja **KARLOTTE ORAV** Väike-Maarjast, **NELE RAMMI** ja **ANNELI PENIJÄINEN** Laevast ning **KADI RAUDSEPP** ja **ELINA JÜRISAAR** Pärnjõelt.

Lego Bionicle i karbid

võitsid **MART-MIKKEL LUIGE** Koongast, **MAARJA-HELLEN MATLA** Väike-Maarjast, **RAUNO KALLAS** Saaremaalt, **ELIAS TAMMEAI**d Tallinnast ja **ANDREAS ADUSON** Looli.

Väikese viktoriini lahendatest võitis preemiaraamatu **KALVIN RÄHN** Sadukülalt.

Lembitu mõistatuse lahendajatest saab preemiaraamatu **HANNA KATA NORMA** Võhmast.

Ristsõna-plaadid võitsid **PILLE MARKOV** Pukast ja **KAIRE LOORIS** Muhust.

Kaanepilt: Mari-Liis Karjan, Kihnu Kool

- 3 Luulet
- 4 Lemmikraamatu-lood
- 6 Kunst: Maa värvid
- 7 Raamatuklubi ja Hea Lapse auhinnad
- 8 Tiit Kändler bioloogilisest kellast
- 10 Kristina Kruuse lugu söödavatest raamatutest
- 11 Steni võistluselt: Hans Joosep Jõgisalu ja Kristina Shirjajeva
- 12 Viktoriin, Lembitu mõistatus
- 13 Naeru-uss
- 14 Mai Zernask nurmenukust
- 15 Mustkunstnik Ande intervjuu Charlekaga
- 17 Noortekeskuse Juks luulet
- 18 Mis uudist?
- 19 Peep Veedla naerukajakast
- 21 Poster 1 Sandra Nurmsalu
- 22 Poster 2 Limp Bizkit
- 25 Kirjalaps: Ann-Maria Ojavee
- 26 Südameleidu Tuulutustiir
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Peeter Sauteri jutte
- 29 Mihhali Jasnovi värse
- 30 Osavnäpp: Lully Gustavsoni õnnitluskaart
- 31 Mulluselt Muinas-Julle võistluselt
- 32 Tartu Mänguasjamuseumi sünnipäev
- 34 Barbindus: suvevaheaeg
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Paetisme
- 37 Rahel Eslase intervjuu Sandra Nurmsaluga
- 38 Järjehoidja
- 39 Irise näovärvikool: printsessimaaling
- 40 Sõber Veltzi rokikool: Gene Vincent
- 42 Max Moda moeshow
- 43 Maskid Lastekirjanduse Keskuses
- 44 Lego

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps"
Harju 1, 10146 Tallinn Tel: 631 44 28
Hea.Laps@mail.ee

Tellimisinfo: Ajakirja saab tellida kõigist Eestimaa postkontoritest ja ka toimetuse kaudu meilitsi e-postiaadressil tellimine@healaps.ee

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijuht Anna-Magdaleena Kangro, anna@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Kevade ootus

Terve talve sabistas vihma,
vahel harva näitas vaid lund.
Tundub, seekord talv jääbki taeva,
juba kevadest näen ma und.

Peagi toomingad näitavad pungi,
mõned linnudki saabunud on.
Lumikelluke maast välja tungib
ja mätta peal kõhutab konn.

Kõik tunnevad kevadest rõõmu,
olgu suured või väikesed.
Hingan puhast õhku sõõmu,
ootan tõelist kevadet.

Kätlin Laas Valuoja Põhikoolist

Kevadekuu

Kui ma hommikul üles ärkan,
avan akna ja kohe ma märkan,
kuidas puudelehti sahastab tuul,
kuidas lindudel on lauluviis suul.
Aknaaugust sisse pugev päikesekiir
annab märku, et kevad on jälle siin.

Kevadekuul
taas lehed on puul.
Kevadekuul
nii soojalt puhub tuul.
Kevadekuul
meil naeratus on suul.

Kevadel on päike nii helekollane,
ja kevadel on maa ka vahel mullane.
Nüüd jälle kaunid lilleõied talveunest tärkavad
ja ka väikesed karud kevadilma märkavad.
Taaskord maa meil linnulaulust kajab –
teame me ju kõik, et kevad seda vajab.

Janika Ojamäe Tabasalust

***

linnud laulavad
päike särab kenasti
olen õnnelik

Kadri Aia Viluste Põhikoolist

***

sinilill väike
on välja pistnud pea
mul rõõmu teeb see

Maris Pihlapuu Viluste Põhikoolist

***

lapsuliblikas
päikesepaistel on ja
lehitab tiibu

Yhely Hälvin Viluste Põhikoolist

Kevadine hooaeg

Kevadine päike
paitab minu nägu.
Pst! Kas kuuled?
Sulisevad taas need toredad veed.
Kuuled!
Õhus heliseb miski.
Seda on tunda meie keskis!
Ootusärevus.
Kevad, oh kui kaunis oled sa
kogu oma lillekuningriigiga!
Armunud olen ma sinusse,
kallis kevadine hooaeg!

Eliis Jürise Mõisaküla Koolist

**Täname Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksufondi**

**Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!**

Raamatukangelane, kellele tahaksin sarnaneda

Mina tahaksin sarnaneda Viplalale. Ma külmetaksin halbu inimesi, et need ärgates muutuksid heaks. Üldse meeldiks mulle siis igasuguseid asju teha. Ma oleksin nii väike, et keegi mind ei näe. Mõtle, milliseid seiklusi ja trikke saaksin siis teha! Muidugi oleks see ohtlik, aga võluvõimetega ajaksin kõik asjad jälle kähku korda.

Mina olen maias. Kui kõik on toast ära, lähaksin kommikapi kallale, aga pärast tinistaksin kommid jälle asemele. Lihtsalt põnev oleks mõnikord salaja midagi teha, eriti siis, kui sellest midagi paha ei teki.

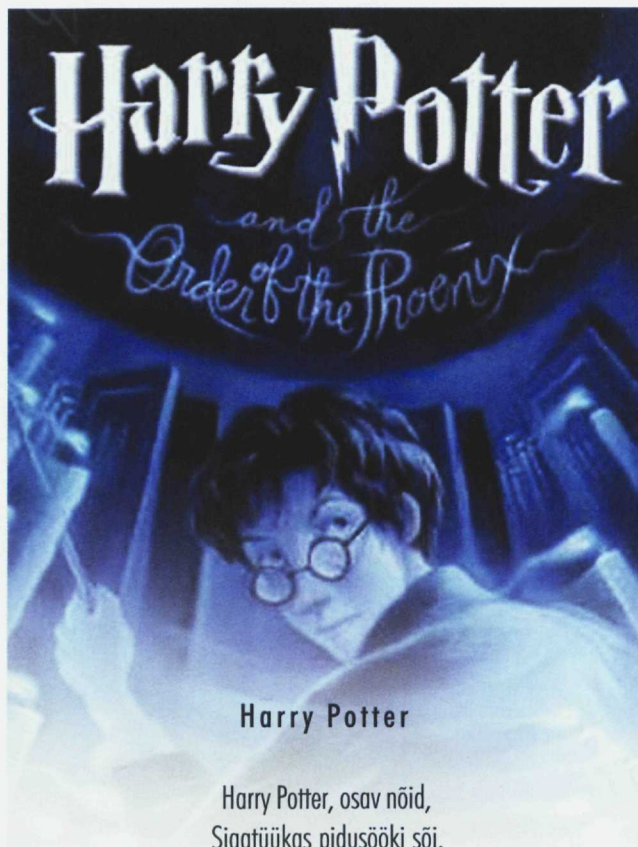
Ma tahaksin sarnaneda Viplalale sellepärast, et ta on üks väike, kaval ja lõbus sell, igati lahe mehike.

Kristi Jaanus Kehra Gümnaasiumi 3. B klassist

Narnia

On üks maa — Narnia.
Seal oli nõid, kes karm ja
õel ja loomulikult paha,
siiski olla seal ma tahan.
Pääseb sinna riidekapist,
haara kinni mantlist, jopist,
seal ju igavene talv.
Ei kasva seal küll ükski palm.
Kuid Lucy, Edmund, Susan, Peter
avastasid selle maa ja Peter
kuningaks sai seal
ja ka Lucy, Edmund, Susan istusid trooni peal.
Seiklusi veel palju vahel,
et sul tekiks lugemistahe.
Põnev on see ja igavus napp —
see raamat on „Lövi, nõid ja riidekapp“

Maria Ritter Pärnust

Harry Potter

Harry Potter, osav nõid,
Sigatüukas pidusööki söi.
Hermione, Ron ja Hagrid seal
Gryffindori lauas reas.

Vaenlaseks tal Valdemort —
kohtas teda koolis kord.
Harry võitles nii kuis sai,
Dumbledore'ilt kiita sai.

Lendluudpallis Harry vägi
Malfoy Dracol ära tegi,
luual nimeks Piksenool,
vaatas seda terve kool,
sest see luud on väga kiire —
kinni püüab kas või hiire.

Kohand Harry mitut ohtu,
dementorid ta viinud kohtu
mao vastu võitles ta,
Hobugreifiga lendas ka.

Kasvab suureks lõpuks ta,
abiellub Ginniega.
Üllatusi elu täis —
mis seal juhtub, eks siis näis.

Peter August Skjoldby
Tarvastu Gümnaasiumi 5. A klassist

Minu lemmikraamat

Minu lemmikraamat on „Väikeste meeste jutud“. Selle kirjutas Urmas Nemvalts. Raamatu tegelased on buldooser, kraanaauto, vana traktor, tänavapuhastusauto, punane sportauto, teerull, kaubatõstuk ja ekskavaator. Mulle meeldib see raamat sellepärast, et seal on vahvad jutud ja vägevad pildid. Mulle meeldivad väga autod.

Minu lemmiktegelane selles raamatus oli tänavapuhastusauto, sest ta koristas tänavaid ja oli teiste autodega sõbralik.

Eriti meeldis mulle see jutt, kui tänavapuhastusauto jättis oma töö tegemise. Ta solvus, kui punane sportauto rääkis teistele masinatele, kui koledad puhastusharjad tänavapuhastusautol on. Kui puhastusauto enam tööd ei teinud, oli igal pool sodi laiali ja autod ei saanud sõita. Nad palusid vabandust ja koristusauto tuli tagasi.

Marten Rimmelg Väike-Maarja Gümnaasiumi 1^b klassist

KÕIGI LEMMIK VIPLALA

Viplala on üks väike mees,
temal on hea süda sees.

Tema lemmikvärv on must,
sest sellised riided on seljas tal just.

Viplala oskab ka võluda
ja teisi ära sõnuda.

Ta murdis tihti oma pead,
et teistele teha palju head.

Ma teda tunda sooviksin
ja tema vempe prooviksin!

Udo-Oliver Pajoste
Tallinna Gustav Adolphi Gümnaasiumi 3. b klassist

Minu lemmikraamat

Minu lemmikraamat on „Sipsik“. Selles raamatus on põnevad jutud, näiteks see, kuidas Sipsik läheb ujuma. Sipsik läks kummipaadiga merele, sellepärast et tal oli meretõmme. Anu läks talle järele, sest muidu oleks võinud Sipsikuga õnnetus juhtuda ja Anu ei lubanud Sipsikul kaugele minna. Sipsik ütles, et ta enam kunagi mere peale ei lähe. Ja see oli tõde.

Sipsik tegi veel sporti. Ka minule meeldib sporti teha.

Mul on meeles, kuidas Mart Anule nuku tegi. Alguses tegi ta keha, järgmisena pea, siis kaks jalga, järgmisena õmbles pea kehale külge ja siis veel käed ja jalad. Anule meeldis Mardi tehtud nukk, sest see rääkis ja see oli ise tehtud.

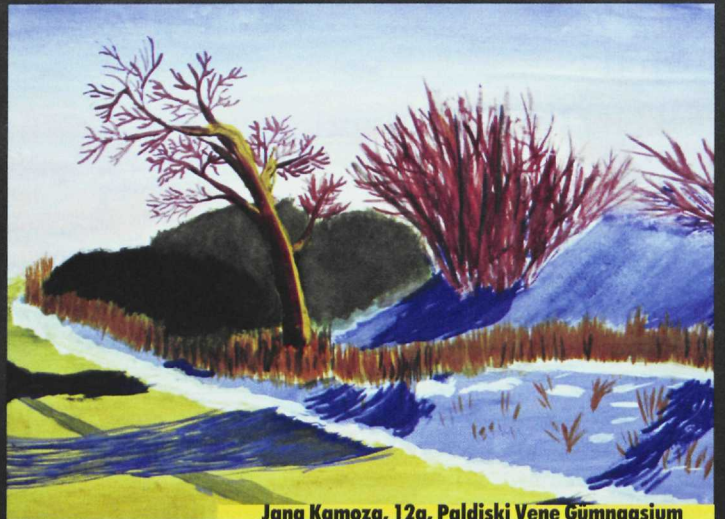
Ma tahaksin ka endale samasugust nukku, et ta räägiks minuga.

Leiger Fuks Suislepa Lasteaed-Algkooli 2. klassist

Sergei Kamenev, 14a, Narva Kunstikool

Jana Kamoza, 12a, Paldiski Vene Gümnaasium

Gendro Koon, 11a, Põlva Gümnaasium

Allar Prunn, 11a, Jõhvi Kunstikool

Sandra Tsarnetski, 13a, Taebla Gümnaasium

Jan Terentjev, 14a, Laste Akadeemia

Marko Ujasoo, 12a, Taebla Gümnaasium

Janar Tomband, 11a, Jõhvi Kunstikool

Rahvusvahelisel
näitusel "Maa värvid"

Minu lemmikraamat

Lemmikraamatuid on mul palju – palju on neid, kus on anekdoote, nalju. Teada tahaks ma, kuidas kalad ilma saavad – selleks on mul kõigi sõber-kalade raamat. Mulle meeldivad raamatud, kust saab teadmisi, püüan nende abil korraldada oma seadmisi. Kõik raamatud on mul lemmikraamatud! Raamatuid ei loe need, kes on saamatud!

Karen Korb Valgamaalt

LEMMIKRAAMATU- VÕISTLUSELT EESTI LASTE RAAMATUKLUBI JA HEA LAPSE KIRJANDUSVÕISTLUSE AUHINNARAAMATUD VÕITSID

KAREN KORB Valgamaalt, **KRISTI JAANUS** Kehra Gümnaasiumist, **MARIA RITTER** Pärnust, **PETER AUGUST SKJOLDBY** ja **LYSANDRA REILSON** Viljandi Tarvastu Gümnaasiumist, **JOHANNA ALLANDI**, **UDO-OLIVER PAJOSTE** ja **MONIKA VARTEN** Tallinna J. Westholmi Gümnaasiumist, **LEIGER FUKS** ja **CÄTLIN KALLAS** Suislepa Lasteaed-Algkoolist, **MARTEN REMMELG** Väike-Maarja Gümnaasiumist, **KARINA KALVIST** Põltsamaa Ühisgümnaasiumist, **SIGRIT HALLISTE** ja **LAURI HOLM** Jõõpre Põhikoolist, **LIISA HAMBURG** Liivist, **GERTU PÕLDMAA** ja **GRETE TAMM** Simuna Koolist, **EVELIN ÕUNAPUU** Tudulinna Põhikoolist, **BRENDA PURTSAK** Abja Gümnaasiumist, **MIRJAM VAHER** Jõgeva Ühisgümnaasiumist ning **CARL ERIK LILLAK** ja **MARIO VAIKSAAR** Tallinna Kivimäe Põhikoolist.

Meil nagu Bullerbys

Minu lemmikraamat on Astrid Lindgreni „Bullerby lapsed“. Raamat meeldib mulle sellepärast, et seal on palju huvitavaid sündmusi ja seiklusi ning selle raamatu tegelased on sarnased meie pere lastega. Erinevus on vaid selles, et Anna, Liisa, Britta, Kerstin, Olle, Bosse ja Lasse elavad kolmes peres, meid on aga ühes peres seitse. Ja meil on ainult üks poiss.

Meie peres ei saa tüdrukud ja poiss omavahel nii hästi läbi kui raamatus, aga vigureid ja trikke teeme meie ka.

Bullerby lapsed tegid heintesse onni, meie tegime oma onni metsa servale. Raamatutegelased riietusid ümber ja neil sai palju nalja. Kui meie Ameerika supermodelle mängisime, lubas emme oma koduseid riideid võtta, aga Ranet võttis ühe heleda kleidi, lõi kas selle lühemaks ja joonistas sinna autod ning pealuud. Ta mängis kohtunik Tyra Banksi. Pärast pidi ema selle kleidi minema viskama. Aarete otsimist oleme ka mänginud nagu Bullerby lapsed. Me kaevasime augu, kuhu sisse panime karbi kividega, mis pidid olema kalliskivid, milliseid teisi pole terves maailmas. Ranet ja mu kaks õde pidid need üles otsima. See oli vahva mäng.

Pildid tegi Kirke

Meie peres on juhtunud päris sarnaseid lugusid nagu raamatus, aga hammast pole me veel niidiga välja tõmmanud ja kanamuna pole ka öökulli pessa pannud. Kõige uskumatum oligi lugu, kui Olle pani kanamuna öökulli pessa. Munast koorus kollane tibu, kes ehmatas öökulli hirmsasti. Kui tibu oli juba natuke suurem, võttis Olle ta endale. Kõige rohkem teeb meil krutskeid vend Ranet. Mõnikord tundub, et ta jõuab neid teha nii palju kui Olle, Bosse ja Lasse kokku. Ja vajalikke asju teeb ta vähe nagu poisid ikka.

Olen lugenud Bullerby lastest ka oma noorematele õdedele ja neile hakkasid ka raamatutegelased meeldima. Minu lemmikraamatus toimub alati mingi tegevus, aga mulle meeldib, et seal ei ole midagi õudset. Tore on just see, et seal toimub tavaline igapäevaelu.

Evelin Õunapuu Tudulinna Põhikooli 5. klassist

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Üks kell käib meie sees

Kui vaatate kella, kas mõtlete siis, et kellal ja teil on miski väga oluline ühine? Kuigi me oleme enda arvates inimesed, oleme ometi veel midagi. Nimelt ühed kõnelevad ja kõndivad kellad. Eks ole ju nõnda, et kui ei olda just beebi ja ei magata peaaegu et päev läbi, siis minnakse ikka öhtul magama. Ja ime küll – äratakse hommikul ka üles. Kellel läheb uinumisega aega kauem või vähem, kellel on hommikune ärkamine raskem või kergem. Kuid ometi tegutseme ikkagi Päikese järgi, see tähendab päeva ja öö vaheldumise rütmis.

Maa ööpäev kestab 24 tundi. Oleme seda õppinud kodus ja koolis, kellagi selgeks saanud. Kuid kust teab seda meie keha? Aga sellest, et igas meie keha rakus käib väike kell, mis juhendab meie keha käituma ööpäeva rütmide kohaselt. Seda kella nimetavad teadjad bioloogiliseks kellaks. See kell on ennast Päikese järgi õigeaks sättinud kogu inimese eellaste ja inimese enese arengu käigus, miljonite ja miljonite aastate

jooksul. See kell ei kulge mitte ainult inimeses, vaid ka teistes imetajates, kalades, putukates. Ka taimedes on oma bioloogilised kellad, miks muidu nad siis päeval oma õied avavad ja neid Päikese järgi joonduma panevad.

Sigainimesed ja kanainimesed

Kuid bioloogiline kell ei ole elektrooniline kell, mis – kui ta just patareita ei ole –, käib ikka nii täpselt, et terve aasta jooksul ei valeta sekunditki. Inimese sisekell võib kergesti valetama hakata. Öieti on selle kella käik igal inimesel natuke erinev. Mõnel jääb veidi taha, teisel jälle käib ette. Nii on ammusest aegadest jagatud inimesi kaheks. Põllupidajad eestlased ütlesid, et on sigainimesi ja kanainimesi. Esimesed heidavad hilja magama ja ärkavad hilja üles. Teised jälle heidavad vara magama ja ärkavad vara. Inglise jagavad inimesed samal põhjusel öökullideks ja lookesteks.

Mis rakkude bioloogilist kella käigus hoiab, polegi täpselt teada. On küll leitud nii mõnedki geenid, mis sõltuvalt valgusest toodavad kehatemperatuuri muutvaid aineid ja ajus kahte sellist hormooni nimelist ainet, mis keharakkude kelli omavahel kooskõlas hoiavad. Kui selliseid aineid on palju, siis uinub inimene kergesti ja magab rahulikult, kui neid aga on vähe, siis ärkabki üles. Ja kui une pealt satub silma ere valgus, siis selliste ainete hulk ajus langebki ja uni läheb ära. Nii et see on põhjus, miks valgus ei ole uni just kõige magusam. Ja kui öösel ärkate ning tuleb minna tualetti, siis ärge süüdake eredaid tulesid. Hämar öölamp säästab teie sisemist kella ja nii saate jälle magama jääda.

Kui nüüd mõnel inimesel on kellageenides mõni väike muutus, siis ongi nõnda, et ta saab uinuda näiteks alles vastu hommikut või siis jääb uniseks vaata et poole päeva ajal.

Siis, kui inimene peab tegema päevade ja kuude kaupa öötööd, läheb tema bioloogiline kell segi. See võib soodustada nii mõnegi haiguse (nagu isegi vähktõve tekkimist). Nii et ega ikka pole mõtet ööde kaupa arvutite ees istuda, võite oma bioloogilise kella sassi lüüa. Ka see, et linnainimese elu ei sõltu enam eriti päikesevalgusest, võib sisemist kella häirida. Lõpuks ei teagi meie kell, millal tuleb toota unehormoone. Elektrielsel ajal nõnda ei olnud, videviku saabudes peeti ikka videvikku, pajatati lugusid ja võeti tuli üles vaid mõneks ajaks enne magama minemist. Kuid siis oli jälle teine häda. Suvel tuli õige vara üles tõusta, sest loomad vajasisid talitamist ja nemad ärkasid ikka Päikese järele.

Bioloogiline kell ei käi kogu elu ühtmoodi. Selle kella kiirus muutub vananedes ning on erinev ka meestel ja naistel.

Kui ema-isa avastavad, et laps on hakanud varem magama minema, siis teadku – nüüd on tast täiskasvanu saanud. Noored naised aga ärkavad varem kui mehed, keskeas aga bioloogilised kellad ühtlustuvad. Siin võib põhjuseks olla ajalooline tõsiasi, et naised on miljoneid aastaid hoolitsenud järelkasvu eest, kes loomuldasa varem ärkavad. Mehed jälle pidid öösiti valvama, et kiskjad liiga ei teeks.

Nii et kui te ei suuda kuidagi hommikuti vara ärgata ning õhtuti varem uinuda, siis ei tähenda see veel, et midagi oleks valesti. Lihtsalt teie ööpäevarütmil määrab bioloogiline kell ongi selline. Seda kella petta ei ole lihtne. Kui me läheme magama hiljem, siis ärkame hoopis kiiremini ja uni on lühem.

Sisemine kell kui orkester

Teadlased püüavad sisemist kella uurida rakkude tasemel, kasutades katsealustena näiteks hiiri, kellel on mõni kellageen välja lülitatud. Kuid katsealusteks kõlbavad ka seemned, taimedest müürlook ja putukatest äädikakärbes.

Kui inimesed sulgeda pimedasse ruumi, hakkab nende bioloogiline kell valetama. On tehtud katseid, kus inimene suleti pimedasse ruumi kuueks kuuks. Ja tema sisemine kell hakkas käima 26-tunnise perioodiga. Nii et sidet valgusega on vaja. Kui reisida kaugele itta või läände, siis jõutakse maadesse, kus on hommik sellal, kui meil on õhtu. See tekitab ajavaheväsimuse. Teadlaste arvates tekib ajavaheväsimus ka näiteks koolilastel, kes sellistes maades nagu Eesti, kus talvel on hommikuti pime, peavad siiski vara kooli minema. Mõned arvavad koguni, et talvel ei tohiks tunnid pimedas alata. Igal juhul ei tohiks koolis valgustuse pealt kokku hoida, muidu ei

Kuid bioloogiline kell ei ole elektrooniline kell, mis – kui ta just patareita ei ole –, käib ikka nii täpselt, et terve aasta jooksul ei valeta sekunditki. Inimese sisekell võib kergesti valetama hakata.

tule õppimisest head ja bioloogiline kell läheb sassi.

Kuid ikkagi – kuidas meie kell ennast siis rütmis hoiab? Väga keeruliselt ja teisalt väga lihtsalt. See toimub üldjoontes nõnda, nagu on juba ammu avastatud pendliga seinakellade puhul. Kui kaks seinakella on samas toas, siis varem või hiljem nende pendlite käik ühtlustub. Seda nimetatakse füüsikas võnkujate ühtlustumiseks ning see toimub näiteks augustiöödel aasal mängivate rohutirtsude vahel, kui nende saagimine omandab üha korrapärasemat iseloomu.

Meie keha võib võrrelda ka suure orkestriga, kus üksikud pillimängijad on rakud. Ja kõik need mängivad koos 24-tunnise rütmiga. Keelpillide ning puhkpillide asemel on meil neerud ja maksad. Orkestrijuhiks on aga üks aju osa. Tõepoolest, bioloogilise kella tööd juhib ajus üks kindel piirkond. Kui rottidel, keda eri valgustingimustes hoiti, see piirkond operatsiooniga ära vahetati, siis sattusid loomad segadusse.

Märtsikuu viimasel pühapäeval keeratakse meil kellad keerata tunni võrra ette. Päikeseajale minnakse tagasi oktoobri viimasel pühapäeval. Siis keeratakse kellavantsid jälle tunnike tagasi. See juhtub igal juhul, on siis kellal osutid või mitte.

Suveaega kasutab praegu vaid neljandik inimkonnast. Ja see neljandik usub, et nõnda pikeneb meie ärkveloleku ajal päikesevalguse kestmine ja säästame palju elektrit. Suveaja mõtles välja ameerika teadlane Benjamin Franklin juba 225 aasta eest ja tema lootis nõnda säästa küünlaid. Elektrit ju veel ei olnud. Esimest korda mindi aga suveajale Euroopas umbes 90 aasta eest Esimese maailmasõja ajal, kui kõigest oli puudus. Eks sooviti siis vähemalt päikest rohkem näha. Et saaks valgus kauem tapelda.

Praegu vaieldakse, kas ikka suveajale minek energiat eriti säästabki. Ja mõned arstid arvavad koguni, et see on inimese tervisele ohtlik. Rootsi teadlased leidsid, et südamerabanduste arv kasvab suveajale ülemineku järel veidi. Nad oletavad, et see võib tulla just nimelt bioloogilise kella häiretest.

Üks on aga kindel. Meie sisemine kell käib igal juhul, sest keha tahab ju puhata. Ja kui selle kella kohaselt peaksime magama, siis olemegi unised. Mis ei tähenda mitte ainult seda, et aju tahab puhata, vaid ka seda, et puhata tahavad meie lihased, magu, neerud, maks. Magades me ju neid söögiga ei koorma. Või kui, siis ainult unes. On ainult üks tegelane meie sees, kes teeb oma tööd väsimatult nii ööl kui päeval, nii unes kui ilmsi. See on meie süda. Temal on omaenese sisemine kell, mis talle rütmi ette mängib.

Söödavad raamatud

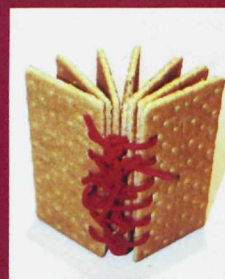
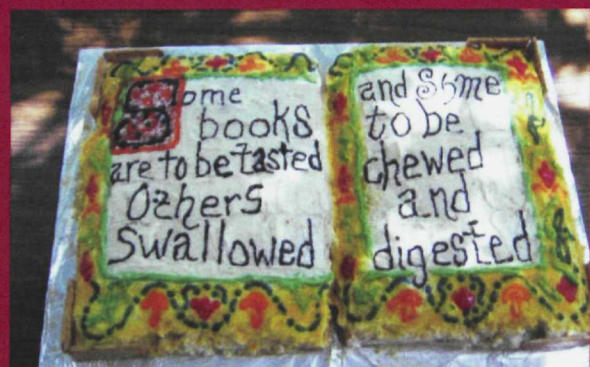
Kes tahaks oma sõnu süüa? Või koguni lehekülgi või raamatut?

See on täiesti võimalik 18 riigis Austraaliast Hiinani, kus peetakse aprillikuu alguses Söödavate Raamatute Festivali. Ühtlasi tähistatakse aprillikuu esimesel päeval Prantsuse kuulsa gastronoomi Jean Anthelme Brillat Savarini (1755 – 1826) sünnipäeva. Härra Savarin sai kuulsaks tänu oma teosele "Maitse olemus". Lugupidamisest gastrooomi vastu austatakse teda alates aastast 2000 Söödavate Raamatute Festivaliga. Arvatavasti oleks härra Savarin väga meelitatud teadmisest kuivõrd rahvusvaheliseks tema auks peetav festival on kujunenud. Loodetavasti astub ka Eesti kunagi festivalist osavõtjate ja korraldajate riikide sekka, sest ka siin leidub maiasmokkadest raamatulugejaid. Aprillikuu on teadagi tuntud naljakuu, kus sõnu võib ja saab süüa!

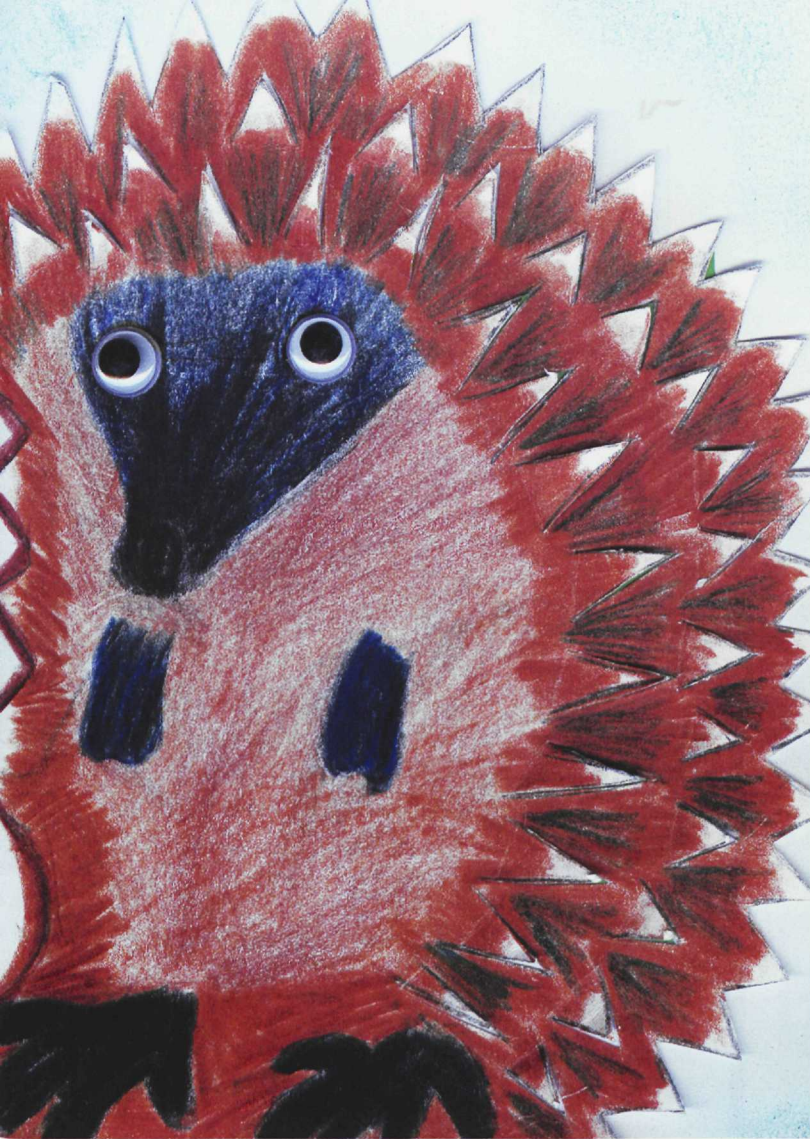
Festivalil osalemise peamiseks nõudeks on, et raamat peab olema söödav. Ja välimusest raamatulik – olgu siis tegemist mõne konkreetse raamatuga või on söödav kunstiteos inspireeritud mõnest loost.

Eri riikides korraldatavad festivalidele esitatud teosed auhinnatakse vastavalt mitmes kategoorias: parim söödav raamat, parim köide, parim raamat noorimas vanusegrupis, parim inspiratsioon.

Võib-olla inspireerib sindki mingi raamat või hoopis lugu, mille soovid ise valmis küpsetada ja sõpradega jagada. Siinkohal toome ära põnevamad teosed erinevatelt autoritelt. Veel saate teostega tutvuda aadressil www.books2eat.com

Sõmeru kooli siil

Peale kuulmist jäigi Sammule õpitu väga kergesti ja hästi meelde. Ta kuulis isegi teiste saladusi.

Sammu hinded järgmistel nädalatel ja kuudel paranesid ja siilipoisil oli sellest väga hea meel. Ainult kehalises kasvatuses läks jooksmine aeglasemaks. Kõrvad segasid kiiret jooksmist. Sammu ei nukrutsenud kaua, sest isa arvas, et tulevikus on suured kõrvad head jälle langevarjuhüpeteks.

Siil kasvas suureks ja temast saigi hea langevarjuga hüppaja.

Hans Joosep Jõgisalu
Haapsalu Linna Algkooli 4. B klassist

Leida Olzsaki auhind

Õun

Elas kord metsas jänes, kes nägi mets-õunapuul õuna. Ta hüppas mitu korda õhku, et õuna kätte saada. Vares lendas kasele ja nägi, kuidas jänes õuna püüdis. Jänes palus varest: „Tere, vares, kas sa võiksid mulle selle õuna ulatada?“

Vares lendas kasele ja tõmbas õuna oksalt maha. Jänes ütles: „Anna siia, mina leidsin õuna!“ Vares tahtis midagi öelda, aga kui ta oma noka lahti tegi, kukkus õun tal suust.

Just sel ajal möödus nende juurest siil. Õun kukkus täpselt talle selga. Jänes jooksis siili juurde ja ütles: „See on minu õun!“

Loomad hakkasid vaidlema.

Nende juurde tuli karu. Karu küsis: „Mis vaidlus siin on?“

Loomad rääkisid, et nad vaidlesid õuna pärast. Karu hakkas küsitlema: „Kes õuna leidis?“

Jänes ütles: „Mina!“

„Aga kes õuna maha võttis?“

Vares vastas: „Mina!“

„Ja mina püüdsin ta kinni!“ ütles siil.

„Jajah... Te olete kõik seda õuna väärt!“ arvas karu.

Siil võttis õuna oma kätte ja tegi neljaks tükiks.

„See tükk on sulle selle eest, et õuna leidsid,“ ütles siil ja andis jänesele õunatüki.

„See tükk õunast on sulle, sest sina võtsid õuna oksalt maha,“ ütles siil ja ulatas varesele õunatüki.

„See tükk on mulle, sest mina püüdsin õuna kinni,“ ütles siil. „Ja see õunatükk on sulle, karu!“

Karu küsis: „Aga mille eest mina saan?“

Teised loomad vastasid: „Sest sina aitasid meie probleemi lahendada.“

Karu ütles: „Aitäh!“

Ja loomad olid terve elu sõbrad.

Kristina Širjajeva
Tallinna Kristiine Gümnaasiumi 4.b klassist

Hea Lapse poisi-auhind

Sammu suured kõrvad

Slas kord siil. Teda kutsuti Sammuks. Sammul oli ema, isa ja kolm venda. Sammu oli muidu nagu siilipoiss ikka, aga tal oli üks probleem, mida teistel vendadel polnud. Sammu ei tahtnud sellest eriti rääkida – tal läks koolis halvasti.

Kord küsis ema jälle pojalt: „Miks sinul koolis nii halvasti läheb? Teised vennad saavad koolis hästi hakkama.“

Sammu ei tahtnud ju probleemist rääkida, aga ta ütles lõpuks emale: „Ma ei kuule, mida õpetaja räägib. Sellepärast mul läheb koolis halvasti ja ma saan alati vendadest halvemad hinded.“

Järgmisel päeval võttis ema Sammu kaasa ja nad läksid arsti juurde. Arst uuris siilipoisi kõrvu ja selgus, et Sammu tõesti ei kuule hästi. Ta mõtles natuke ja ütles: „Mul on rohi selle haiguse vastu olemas. Selle rohu võtmine aga muudab pisut välimust. Kui seda juua, muutuvad kõrvad suuremaks. Rohtu võttes sai ei hakka ainult hästi kuulma – sa saad ka endale superhea mälu. Kas oled nõus seda rohtu võtma?“

Sammu otsustas rohtu võtta. Juba mõne rohuannuse järel märkas Sammu, et ta kõrvad on suuremad. Ka kuulmine paranes kiiresti.

VÄIKE Mairiin

Lembitu mõistatus #05
04 2009

Kui mitu väidet alljärgnevatest vastavad tõe?

1. Üks neist väidetest on vale
2. Kaks neist väidetest on valed
3. Kolm neist väidetest on valed
4. Neli neist väidetest on valed
5. Viis neist väidetest on valed
6. Kuus neist väidetest on valed
7. Seitse neist väidetest on valed
8. Kaheksa neist väidetest on valed
9. Üheksa neist väidetest on valed
10. Kümne neist väidetest on valed

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et Lembit võttis oma muna laualt koos korviga. Nii sai tööpoolest iga pereliige ühe muna ning üks muna jäi endiselt korvi. Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

Maagiline Maailm.net

Mõistatuse tegi Ande

Sandra Nurmsalu eurolaulu pealkiri on

- a) „Rändajad“
- b) „Võitjad“
- c) „Viiuldajad“

Esimest korda mindi suveajale Euroopas umbes

- a) 9 aastat tagasi
- b) 900 aastat tagasi
- c) 90 aastat tagasi

Gene Vincenti kuulsaim singel oli

- a) „Hallo, Dolly!“
- b) „Be-Bop-A-Lula“
- c) „Good Bye, Lola!“

Eesti Mustkunstnike Liit tähistas aprillis oma

- a) 10. aastapäeva
- b) 100. juubelit
- c) 1. sünnipäeva

Rõngastusandmete kohaselt oli maailma vanim naerukajakas

- a) 81aastane
- b) 18aastane
- c) 38aastane

Eesti Südameliidu varakevadine üleskutse kannab nime

- a) „Liikumisrõõm Eestis 2009“
- b) „Südametervis Läänemere ääres 2009“
- c) „Matkarajad Maarjamaal 2009“

■ Vastused leiad sedasama ajakirjanumbrit tähelepanelikult lugedes! Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja UUSI RAAMATUID! Ootame vastuseid toimetusse hiljemalt 5. juuniks 2009. Märtsikuu viktoriini õiged vastused olid: 1. – a, 2. – b, 3. – c, 4. – b, 5. – a, 6. – b, 7. – a.

Võitjate nimed leiad sisekaanelt ehk leheküljelt 2.

Eesti Lastekirjanduse Keskus korraldas ühe tuntud meistri loodud raamatutegelaste maskivalmistamise võistluse. See meister oli

- a) Eno Raud
- b) Edgar Valter
- c) Henno Käo

Jean Anthelme Brillat Savarin'i (1755 – 1826) auks korraldatakse igal aastal aprillikuu raamatuvõistlus, millest osalemise tingimuseks on see, et teos oleks

- a) prantsuskeelne
- b) paks
- c) söödav

Juku vastab loodusõpetuse tunnis:
„Krokodilli pikkus peast sabani on viis meetrit. Krokodilli pikkus sabast peani on seitse meetrit!“

„Mõtlet ikka väheke, Juku!“ noomib õpetaja. „Kas selline asi saab üldse võimalik olla?“

„Miks ei saa, õpetaja!“ teeb Juku suured silmad. „Võtame kas või nädala pikkuse: esmaspäevast kolmapäevani on kaks päeva, aga kolmapäevast esmaspäevani viis!“

Väike Juku vaatab kella ja teatab: „Täna on kolmapäev!“

„Kust sa selle võtad?“ imestab ema.

„Kas sa siis ei näe, ema,“ vastab Juku tõsimeeli, „mõlemad osutid on kolme peal – järelikult on kolmapäev!“

„Mis on Venemaa pealinn?“ küsib õpetaja geograafia tunnis. „Liiguta ajusid, Juku, muidu sa tunnistusele kolme ei saa!“

Juku mõtleb veidike ja küsib siis rõõmsalt: „Õpetaja, aga kui ma kõrvu liigutan, kas siis saan tunnistusele nelja?“

„Kus kannavad kängurud oma poegi?“ küsib õpetaja.

Juku tõstab käe: „Mina tean! Emakängurud kannavad oma poegi käekotis, isakängurud – püksitaskus!“

Õpetaja kurdab oma kolleegidele: „Küll see tänavune kuues klass on rumal! Seletan neile ülesande lahenduse üksipulgi ära – nemad ei jaga midagi.“

Veronika
Kasirina
Laeva
Põhikoolist

Seletan teist korda – ikka nagu hane selga vesil! Seletan kolmandat korda ja hakkan juba ise ka asjast aru saama, aga nemad ei taipu ikka veel!“

Uusrikas äriees otsustab oma kaheksateistkümnepäevase tütre sekretärina tööle võtta ja teeb talle õpetuse mõttes etteütluse.

Kümne minuti pärast vaatab äriees tütre kirjutise üle: „Tubli, oled kõvasti arenenud – ainult kaks viga! Kirjuta nüüd siis veel teinegi sõna...“

Juku pöördub pungil täis bussis oma selja taga seisva vanatädi poole: „Vanatädi, kas te istuda tahaksite?“

„Muidugi tahaksin, pojuke!“ teatab tädi.

„Hoidke siis silmad lahti: kolmandas peatuses lähen ma maha ja koht jääb vabaks!“ lubab Juku suuremeelselt.

„Tädi, kas te võiksite oma vihmavarju mu kaenla alt ära võtta?“ küsib Juku reisijaid täis kiilunud bussis.

„Kahjuks pole see võimalik – buss on nii täis, et ma ei saa ennast liigutada!“

„Aga kas te ei saaks teda siis väheasti kinni panna?“

Mees jookseb lõõtsutades äsja liikuma hakanud bussi kannul.

„Ärge nähke vaeva!“ hüüavad talle peatuses seisvad reisijad. „Näe, teine buss juba paistab, pole mõtet seda bussi taga ajada!“

„Jah, aga ma olen selle bussi juht...“

Nurmenukk

See taim on rahva hulgas nii armastatud kui ka tuntud, et iga lapski võiks kevadel äratundmisrõõmust hüüda: ahaa! nurmenukud öitsevad.

Kikas Kusti kires oma hommikust kiremist ja Nähkagi sai aru, et hommik on kätte jõudnud. Ta sirutas end ja ringutas südamest. Kevadhommik kutsus õuele ja niidule kena tiiru tegema.

Kikas Kusti saatis teda uudistava pilguga. „Kuhu minek, Nähka?”

„Ikka aasale, ikka aasale kevadlilli imetlema ja otsima,” vastas Nähka.

„Otsi siis kikkapükse kah!” kires Kusti vallatult.

Nähka oli segaduses – ta ei saanud aru, mis pükstest kukesell rääkis ja mida need kikkapüksid pidid aasal tegema, aga lõpuks seadis end ikka minekule. Päike paistis soojalt ja mõnusal. Äkki püüdsid Nähka pilku säravad kollaste torujate kellukakujuliste õitega taimed. Nähka viskas end pikali ning uuris neid pikalt ja tõsiselt. Ta teadis, et paljud lilled on looduskaitse all, aga ei suutnud otsustada, kuidas käituda selle taimega. Nähka lippas koju tagasi ja sattus tare uksele silmitsi vanaema Juuliga.

„Vanaema Juulike, ma leidsin nii palju ilusaid kollaseid kevadlilli. Kas neid tohib vaasi tuua?” Suure õhinaga kirjeldas Nähka nähtud lilli ja vanaema tundis neis kohe ära nurmenukud.

„No mine ja nopi väike kimbuke vaasi, nurmenukke võid noppida küll ja küll. Ei see taim ole looduskaitse all. Ma hiljem räägin sulle temast ka pikemalt.”

Pealelõunal oligi Juulil hingetõmbeaega ja ta istus Nähkaga lillejuttu puhuma.

„Ma arvan, et pole palju eestlasi, kes ei tunneks nurmenuku. See taim on meie rahva

hulgas nii armastatud ja tuntud, et talle on antud üle kaheksa nime – ilmselt rohkem kui ühelegi teisele meie taimele.

Enamik neist nimedest iseloomustab nurmenuku õhulisi torujaid kellukakujulisi säravkollaseid õisi. Paljud nurmenuku nimedest on hellitavad või meie igapäevasesemetega seotud, kuid on ka selliseid, mida sageli ei taheta suhu võtta. Nii on nurmenuku nimedeks pääsulill, kuldvõti, taevasilm, neilill, sagedamini aga sisaldavad need “pükse”, “kindaid”, “varbaid” või “sõrmi”. Ebameeldivamate nimedest võiks välja tuua näiteks pasklille, kanapasalille. Kuid ega nimi lille riku.”

„Vanaema, aga Kikas Kusti nimetas seda lille kikkapüksiks, kas see nimi on ka õige?” uuris Nähka.

„Õige mis õige, kullake,” paitas vanaema Nähka pead. „Siiski pole ilu ainus, mis on nurmenukus väärtuslikku. Tema kaunitel õitel on ka tugev lõhn ning see meeltab kohale arvukalt tolmeldavaid putukaid. Nii saab temast ka maitsvat mett.”

„Kas nurmenukk süüa ka kõlbab?” uuris Nähka.

„Kõlbab, ja kuidas veel. Toiduks kasutatakse nurmenuku noori lehti. Neid võib tarvitada värskest salatina nii nagu kõõgivilju. Seejuures on huvitav teada, kui kasulikud need on. Üheski meie looduslikus taimes ei leidu nii palju C-vitamiini kui nurmenuku lehtedes. Inimese päevase C-vitamiini vajaduse rahuldab üksainus värske nurmenukleht. Näed siis, kullake.”

„Tõeline vitamiinipomm!”

hüüatas rõõmus Nähka. Peale selle sai Nähka teada, et nurmenuku õisi ja lehti ning maa-alust vart koos arvukate juurtega saab kasutada ravimina.

Nähka võttis vanaema käe pihku: „Tule, korjame mõned talveks raviteeks ja naksame lehekese C-vitamiini tarbeks!”

Eesti Mustkunstnike Liidul sai esimene aastaring täis!

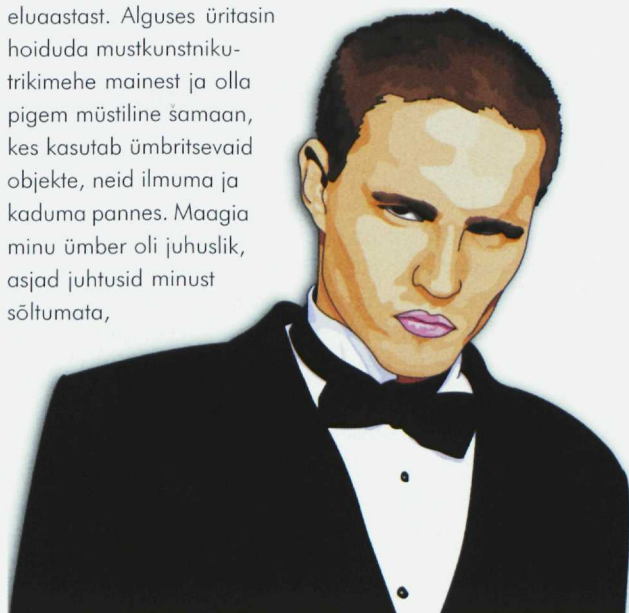
Kolmandal mail tähistas Eesti Mustkunstnike Liit oma esimest sünnipäeva suurejoonelise Gala Show'ga, kus astus üles mustkunstnikke nii kodumaalt kui ka naaberriikidest. Esinejate hulgas oli ka Charlekas, kes on oma sõnul pidanud umbes 15 erinevat ametit ja reisinud umbes 60 riigis. Aktiivselt on ta mustkunstiga tegelnud üle kümne aasta, ent seda, millal kaardipaki esimest korda mõne triki tegemiseks kätte võttis, ta ei mäleta.

Haarasin Charlekal varrukast kinni (kuhu, muide, polnud midagi peidetud, sest nende abi tõelised mustkunstnikud ei kasuta) ning uurisin, kes see üks Eesti parimaid mustkunstnikke tegelikult on.

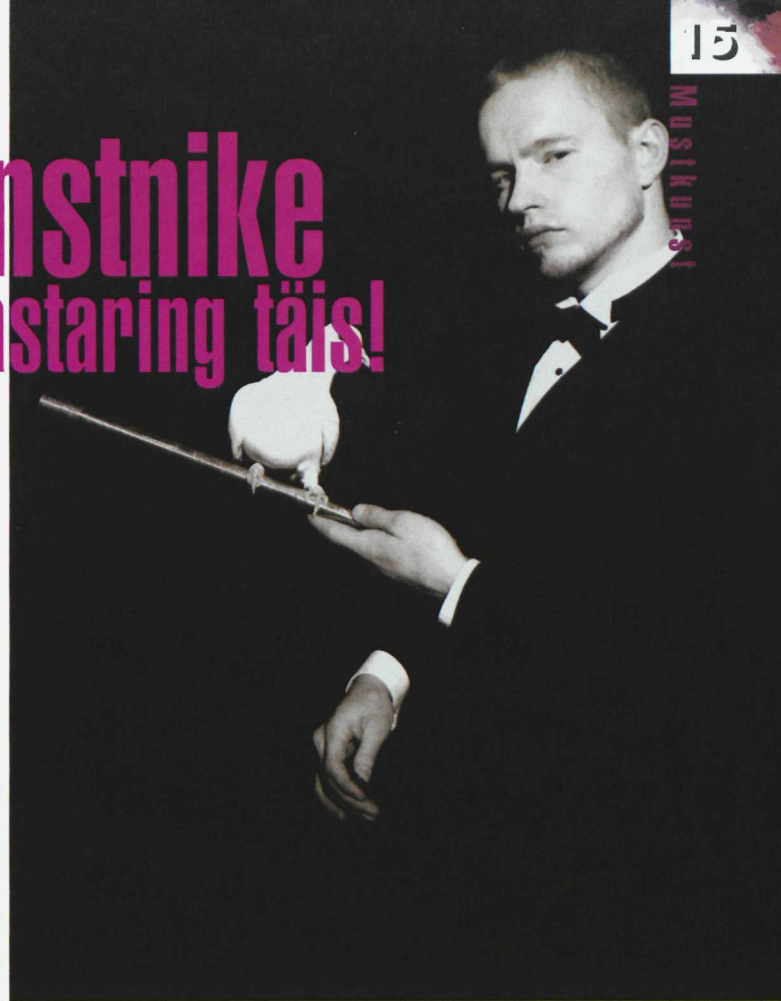
■ Kuidas ja millal sa enda jaoks mustkunsti avastasid?

Mustkunst ja maagia on mind lummanud kogu mu teadaoleva elu. Väikesena ei tahtnud ma saada ei politseinikuks ega tuletõrjajaks, vaid võluriks. Alguses uurisin vastavat eesti-keelset kirjandust – Gerhard Niese "100 Kolumbuse muna" ja Solmu Mäkela "Mustkunstiraamat" olid mu lemmikud. Kui olin teismeline, huvitusin maagiast, šamanismist ja intuiitvteadustest. Lugesin rohkelt India filosoofe ja kirjandust Lõuna-Ameerika nõid-šamaanide kohta. Lisaks lugemisele on mulle olnud alati oluline ka praktiseerimine. Ma proovisin väga palju asju enda peal järele ja uskusin nende toimesse alles siis, kui nad töötasid.

Mustkunstiga olen tegelnud 15 – 16 eluaastast. Alguses üritasin hoiduda mustkunstnikutrikimehe mainest ja olla pigem müstiline šamaan, kes kasutab ümbritsevaid objekte, neid ilmuma ja kaduma pannes. Maagia minu ümber oli juhuslik, asjad juhtusid minust sõltumata,

Fotode autor on Martin Vinkel

tekisid võluväl. Mingil hetkel loobusin ma sellisest üleloomulikkusest ja hakkasin trikke tegema kõigile, keda kohtasin. Tõelise tõuke sain ma New Yorgis, kui leidsin tavalises raamatupoes mitu riulitait spetsiaalselt mustkunstile pühendatud kirjandust. Minu jaoks oli see midagi enneolematut – ostsin suure kotitäie raamatuid ja hakkasin tõsiselt mustkunsti uurima ja harjutama. Veel sama aasta lõpus sattusin juhuslikult Las Vegasesse, kus hakkasin käima regulaarsetel mustkunstnike kokkutulekul.

Hiljem töötasin 4 aastat kruisilaevadel, kus mul õnnestus oma andeid lugematutel kordadel proovile panna, tehes trikke nii ameeriklastele kui ka hindudele, hiinlastele ja argentiinlastele. Tihti peale nii, et ei mina ega pealtvaataja saanud teineteisest sõnakestki aru.

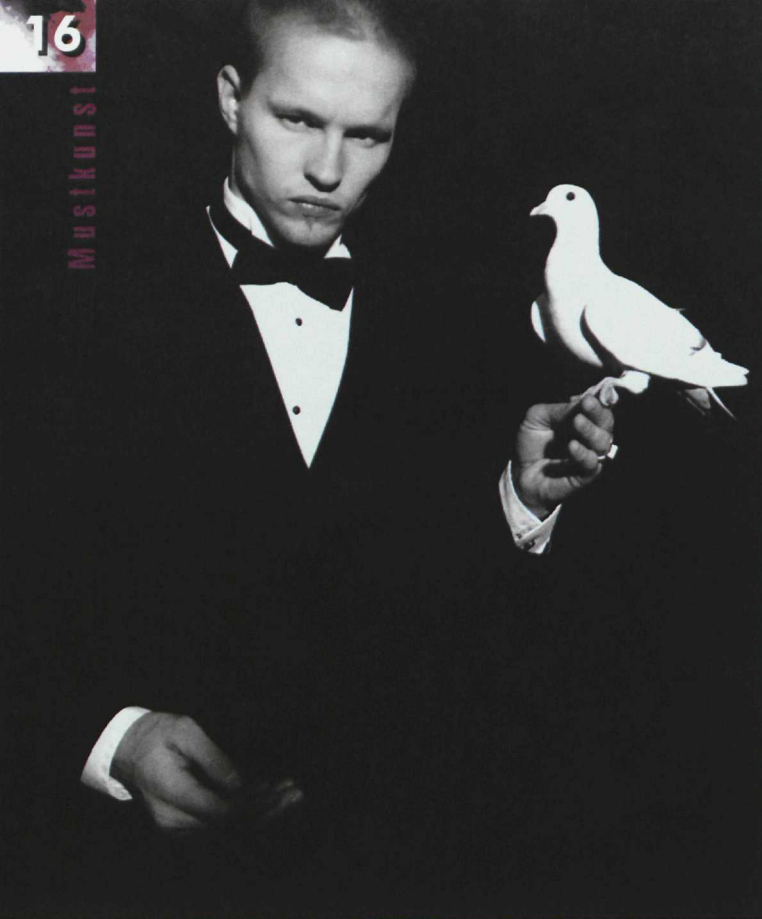
Kui ma oma rännakutelt 2005. aastal tagasi jõudsin, kuulsin Meelis Kubost, kes oli Kahvli saates mingit trikki teinud. Ise ma seda ei näinud, aga kuuldust piisas, et ka ise oma trikkidega avalikkuse ette astuda. Ma otsisin üles Eesti mustkunsti isa Erich Udrase, kes mulle nii mõndagi kasulikku õpetas. Erich võttis mind kaasa ka mõnele oma esinemisele, kus esimesi kordi mustkunstnikuna Eestis publiku ette astusin.

■ Mis sind mustkunsti juures võlub ehk miks just mustkunst?

Mustkunst on maagiline viis inimestega suhtlemiseks, mustkunsti abil saab luua endale uusi tutvusi ja sõpru. Mustkunst sulatab jää!

Inimesed vaatavad mustkunstnikku, teades, et neid petetakse ja tüsatakse. Sellegipoolest lahkuvad nad etenduselt, naeratus ja arusaamatus näos.

■ Millise mustkunsti haruga sa põhiliselt tegeled ja miks?

Tegelen ja olen tegelnud pea kõigi mustkunsti eriliikidega. Olen võimeline kokku panema lähivaate kava, kaardi-, mentalismi- või lavashow. Kasutan etteastetes absoluutselt kõiki erinevaid mustkunsti liike, neid omavahel segades. Viimasel ajal olen pannud põhirõhu lavalistele esinemistele, mentalismile ja trikkide väljamõtlemisele.

■ Kui suurt pühendumist mustkunst nõuab?

Tohutut pühendumist. Kui tegelda mustkunstiga niisama, hobi korras vahetevahel, siis peab ka vahetevahel harjutama. Samas, kui muuta mustkunst elukutseks, peab sellega tegelema igapäevaselt. Kui ma parajasti ei harjuta, siis kas mõtlen uusi trikke välja või korrigeerin vanu. Ka tänaval jalutades töötan uute ideede kallal, mõeldes näiteks, kuidas kasutada sedasama tänavat osana trikist. Minu jaoks on oluline siduda mustkunst meid ümbritseva keskkonnaga.

■ Kas keerukam on omandada tehnikat või muuta paljas tehnika esituse abil lummavaks trikiks?

Alguses oli minu jaoks tehnikate omandamine vägagi keerukas, kuid harjutades käed kohanevad ning see muutub kergemaks. Loomulikult on palju ääretult keerukaid võtteid, mida on ka suure kogemuste pagasiga väga raske omandada. Algselt pühendasin ma rohkem aega tehnikale ning pidasin seda olulisemaks kui esitust ennast. Praeguseks olen aga aru saanud, et esitus on tunduvalt olulisem kui trikk ise. Kui kõrvutada näiteks Copperfieldi ja Veberit, kes teevad üks-ühele sama trikki, on kerge mõista, kui oluline osa on esitusel.

■ Kes mustkunstnikest on sinu eeskujudeks?

Mul on olnud väga palju erinevaid eeskujusid. Hetkel on mu

lemmikuteks Gregory Wilson, Derren Brown, Paul Daniel, Lennart Green, Tom Mullicka, Barry ja Stuart, Tony Clark ning loomulikult Lance Burton.

■ Kas trikkide tegemine on sinu jaoks töö või hobi?

Pigem on nii, et see on minu jaoks elu. See on hobi ja töö mõlemad. Ma tegelen sellega igapäevaselt.

■ Kuidas hindad üldist mustkunsti olukorda Eestis?

Olukord on suurepärane. Meil on mitu väga head ja võrratut mustkunstnikku. Igal tuntumal tegijal on oma stiil ja publik, kellele just see konkreetne artist meeldib. On tekkinud ka konkurents, mis sunnib artiste pidevalt arenema ja uusi asju välja mõtlema.

Palju on noori ja talendikaid mustkunstnikke, kellest tulevikus saavad kindlasti tugevad tegijad. Neil on ehk oma stiili leidmisega veel natuke raskusi, aga see tuleb aja ja kogemustega. Kogemusi nimelt ühestki mustkunstitarvete poest osta ei saa!

■ Oled üks Eesti Mustkunstnike Liidu asutajatest. Miks selline liit üldse loodi ja mida see endast kujutab?

Mustkunstnike liit loodi selleks, et ühendada mustkunstnikke ja sellele lähedasel loomealal tegutsevaid artiste – kaitsta nende huve, lahendada omavahelisi tülisid, korraldada üritusi, seminare, loenguid ja esindada Eesti mustkunsti rahvusvahelisel areenil. Selleks, et osaleda paljudel rahvusvahelistel võistlustel, peab artist kuuluma mõnda mustkunstnike liitu, kuna liit garanteerib esineja kvaliteedi. Ilma liitu kuulumata pole ühelgi mustkunstnikul võimalik osaleda näiteks FISM-il (nn. mustkunstnike olümpia).

Lisaks annab liit noortele ja andekatele artistidele võimaluse meelelahutusärisse siseneda. Vanemad ja tuntumad tegijad võtavad nooremaid oma esinemistele kaasa või kaasavad neid suurematesse mustkunsti projektidesse.

Liit on alles lapsekingades, kuid tulevikuplaanid on meil paigas, ja visioon, kuhu jõuda tahame, on olemas. Lähiajal sõlmime sõpruslepingu Soome Mustkunstnike Liiduga (Finnish Magic Circle), mis läbi saame automaatselt ka Skandinaavia mustkunstiiliitide liidu liikmeks.

■ Millest sa soovitad noorel mustkunsti huvilisel alustada?

Alustada võiks kaartidest. Kaardipakk on väike ja odav, seda võib leida igast majapidamisest ning kaarte on lihtne kaasas kanda. Ent hoolimata sellest, et kaardipakk on pisike, saab sellega korda saata väga palju suuri asju. Mängukaartide kasutusvõimalused on piiramatud. Kaardipaki abil saab praktiseerida kõiki mustkunsti põhiprintsiipe – näiteks tähelepanu eemale juhtimist, esinemisostkust, üldist suhtlemist inimestega, käteosavust jpm. Sarnaseid põhimõtteid, mida kasutatakse lihtsat kaarditrikki tehes, kasutatakse ka suurte illusioonide juures.

Rohkem infot võib leida mustkunstnik Charleka koduleheküljelt www.charlekas.com

Oma sulega

Kevadloom

Kevad tuleb kui metskits,
joostes ja lipates.
Mõnikord ka nagu ilves,
hiilides, puu otsas päikeses pikutades.
Kevad on päikesekollase lõvi värvi.
Kevad on kui lõvi puuris
ja tahab sealt välja.
Kevad on kui väike tigu, kes armastab värskaid,
mahlaseid ja rohelisi lehti krõpsutada.
Kevad vaatab sulle oma ilvesesilmadega otsa.

Marion Raizman, Jaanus Lehiste, Maarja Erm,
Keilyn Haavasalu, Mihkel Vainu

Kuskil on kevad

Kevadest saab midagi.
Ma armastan kevadet igavesti!
Kevadel on igavesti lõbus.
Kevadel on kõik õnnelikud.
Olevad.
Kevadel on päevad ilusamad.
Ilusad asjad on toredad.
On soe.
Igal pojäl on oma nimi.
Kõik on kevade lapsed.
Tulevad koju.

Sander Saat, Eduard Bogoiko,
Anastassia Sergatsova, Nancy Apollo

Kõik on kevade lapsed

Iga inimene on millegi poolest andekas: kes on käbe kirjutama, kes osav joonistama, kes kange meisterdama. Puuetega Noorte Keskuses Juks püütakse igale noorele anda võimalus oma andeid näidata ja arendada. Juksi hubastes päikesepaistelikes ruumides valmivad ilusad vaibad, vaasid ja vaagnad, klaasist ja kes teab kõik millest tehtud kaunid esemed. Seal kirjutatakse ka luuletusi ja jutte — vahel omaette, vahel kambakesi. Siin on väike valik Juksi noorte kirjatöödest.

Emale ja vanaemale

Emä, oled mulle kallis sa
ja sind armastan ikka ma.
Oled kaunis ja hea,
sind ma ikka meeles pean.

Samavõrdsed on ka vanaemad,
sest et nemad on ju emade-isade emad.
Neidki mina meeles pean,
sest nad on sama toredad ja head.

Silva Maantoa

Nõmme Noortemaja tütarlasteansambli noorema rühma lapsed võitsid eriauhinna – Hea Lapse aastatellimuse.

Türi poistekoori ansambel.

Regilaul

uuendas kuube

17. aprillil toimus **Väätsa Põhikoolis 5. laste pärimusmuusikafestival Regilaul uues kuues**. Meie kooli korraldada oli see neljas kord. 18 kollektiivi üle kogu Eesti esines oma kavadega – vanale regilaulu viisile olid tehtud kaasaegsed sõnad või lisatud põnev pillisaade ja liikumine. Meil ei panda ansambleid pingeritta, vaid žürii leiab igast esinemisest midagi esile tõsta.

Kõigil festivalidel on olnud kohal Ingrid Rüütel. Evelin Ilves küpsetas ise leiva – eripreemiaks kõige maalähedasema kava eest (selle sai Peetri Kooli ansambel).

Mina esinesin sel üritusel kolmandat korda. Rahvast oli väga palju: isegi kooli fuajees oli ekraan ja pingid ning me vaatasime ka seal saalis toimuvat. Vahepeal olid söögipausid ja töötoad. Saime meisterdada lihtsaid pille ja viltida ehteid ja märke. Astrid Böning ja Celia Roose juhatasid tüdrukute laulutuba, Margus Põldsepp poiste oma. Triinu Nutt õpetas koos rahvamuusikutega vanu tantse. Rein Maran näitas meile loodusfilmi. Kuma Kooli Ruutude toimetajad andsid lahendada regilaulu-teemalise ristsõna.

Hiljem kultuurimajas jagati auhindu ja tänukirju. ürii esimees Ando Kiviberg surus koos žürii liikmetega kõigi laste käsi. Anti välja eriauhindu eeslauljatele. Lisaks said kõik Aura joogi.

Kuulasime, mida õpiti laulutubades. Päeva lõpetasid ZETOD. Nad laulsid seto keeles. See oli väga huvitav ja kõik said lõbusalt möllata. Päev oli väga tore. See traditsioon peab kindlasti jätkuma.

Kadri Pius Väätsa Põhikooli 6. klassist

Siim Uhtjärv Nõo Gümnaasiumist pälvis oma huvitava töö eest esikoha vanemas vanusegrupis.

Kirjandusraalijad kohtusid Tartus

16. aprillil auhinnati Tartus haridusministeeriumi saalis üleeestilise konkursi „Kirjandusraal 2009“ võitjaid. Nõo Põhikooli ja Reaalkooli õpetajate, Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi, Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Tiigrihüppe Sihtasutuse koostöona korraldatav vahva konkurs toimus tänava juba kolmandat korda.

Nooremas vanusegrupis võitsid esikoha **Timo Arbeiter** ja **Kristiina Ersto** Tsirguliina Keskkoolist, teiseks jäid **Liis Järveoja**, **Annikke Tolmats** ja **Merili Raudmäe** Nõo Põhikoolist. Kolmanda koha saavutasid **Gerda Peda** ja **Kaisa Alliksaar** Ülenurme Gümnaasiumist. Loovusepreemia sai **Karmen Keedus** Ülenurme Gümnaasiumist ja koolielu-eripreemia võitsid **Gersti Ottender**, **Kristina Haan**, **Viljar Geherman** ja **Gerli Lõhmus** Descartes'i Lütseumist. Vanemas vanusegrupis saavutas esikoha **Siim Uhtjärv** Nõo Reaalgümnaasiumist, teise koha võitsid **Kelly Luht**, **Helena Heideman** ja **Reelika Lodjak**, kes õpivad samas koolis. Kolmandat preemiat jagasid **Katre Kikkas** Tsirguliina Keskkoolist ning **Anna Babkina** ja **Andrei Knjazev** Kohtla-Järve Ühisgümnaasiumist. Loovuse eripreemiaid oli samuti kaks: ühe võitsid **Tanel All** ja **Martin Alt** Viljandi C. R. Jakobsoni nim Gümnaasiumist ning teise **Tiina Tsõtsin**, **Evelin Sokk** ja **Helen Parik** samast koolist. Tubli töö eest said eriauhinna **Liina Einling**, **Marike Tolmats** ja **Madli Sults** Tartu Forseliuse Gümnaasiumist. Mõned lingid neile, kes tunnevad huvi võidukate veebilehtede vastu:

<http://runnel.meiemuusik.net/>, <http://tungal.weebly.com>,
<http://heinsaar.weebly.com/>, <http://kaurkenderng.weebly.com/>,
<http://www.kjug.edu.ee/leelo/index.html>,
<http://handorunnel.comuv.com/>, <http://www.tungall.weebly.com/>,
<http://ebanormaalne.weebly.com/>

Naerukajakas

Nimest lähtuvalt peaks see küll üks lõbus lind olema.

Sarnast nime kannab ta ka mõnedes muudes keeltes, kas või soomlaste *naurulokki* või sakslaste *Lachmöwe*. Ka ladina-keelne *Larus ridibundus*, mis oma kõlalt iseenesestki naljakas tundub, ei tähenda ka muud kui naerivat kajakat.

Tegelikult pole muidugi teada, kas naerukajakas üldse nalja mõistab ja kas ta kunagi millegi peale ka naerab, sest see inimeste naerukõkutamist meenutav häälitsus, mille järgi talle nimi antud, tähendab kajakate keeles hoopis midagi muud kui naeru.

Ja ega neil olekski pidevalt põhjust lõbusas tujus olemiseks, sest ega elu ole kerge ka kajakatel mitte. Naerukajakas on küll meie kõige arvukam kajakaliik, kuid praegune 30 – 60 000 paari jääb paari-kolmekümne aasta tagusele arvukusele tublisti

alla. Aga juba ligi poolteist sajandit on naerukajakad Eestimaal elanud ja siin kenasti kohanenud. Neid võib meile vastu jalutada nii linnatänavatel kui ka põldudel, lennata meie peade kohal nii meresaartel kui ka järvedel. Ja nende äratundmine pole raske – sellist kohvipruuni pead teistel kajakatel pole. Pealegi on teised suuremad. Üksnes vähearvukas väikekajakas võib segadust tekitada, aga tema pea on musta värvi, seega lähedalt on erinevus näha. Sügisel, tõsi küll, mängib naerukajakas meile väikese vingerpussi ja võtab pruuni peakatte maha. Siis on teda hoopis keerulisem ära tunda, aga üks suurem osa linde lendab ka talveks soojematele aladele, siia jäävad üksikud naerukajakad. Nüüd, kui kevad täies hoos, on kõik kajakad taas õigetes toonides.

Märtsis saabused naerukajakad reisilt tagasi ning praegu on käsil oma kolmest munast poegade välja haudumine. Naerukajakad pesitsevad enamasti suurtes kolooniates, mis on juba

Märtsis saabusid naerukajakad reisilt tagasi ning praegu on käsil oma kolmest munast poegade välja haudumine. Naerukajakad pesitsevad enamasti suurtes kolooniates, mis on juba eemalt aimatavad selle kohal pidevalt tiirlevate ja kisavate lindude järgi.

eemalt aimatavad selle kohal pidevalt tiirlevate ja kisavate lindude järgi. Mõiste "kodurahu" on naerukajakatele võõras, sest rahu võiks hauduv lind nautida vaid siis, kui ta silmad kinni ja kõrvaklapid pähe paneks. Aga sellist luksust kajakakolooniates ei tunta. Ikka on neil käsil kas vaenlase ründamine või omavahelised tülid toidu, pesapiirkonna või millegi muu pärast. Tundub, et põhjust tülitsemiseks leiavad nad alati. Kas nad lihtsalt ei oska tegevusetult olla? Paljud pardid valivad omale pesapaigaks samuti kajakakoloonia, kuna seal tundub turvaline. Nad peavad turvalisust kodurahust olulisemaks.

Olen ise olnud möödunud sajandil samuti mitmel korral naerukajakakolooniates kodurahu rikkujaks. Poegade rõngastamise eesmärgil. Pojad on neil pesades juunikuus ning lennuvõimeliseks saamiseni kulub neil üle kuu. Kõigist neist külastustest on mul üpris märjad mälestused, sest naerukajakad püüavad luua oma pesitsuskolooniad raskesti ligipääsetavatesse kohtadesse. Vähemalt nabast saati olen alati märjaks saanud.

Minu esimese rõngastusretke 1976. aastal Lahemaa Rahvusparkis asuvale Looduse laiule lõpetas kiirelt nõukogude piirivalve, vaid paar kajakapoega jõudsidki rõngad jalga saada.

Alles neliteist aastat hiljem õnnestus samas paigas suurem kogus kajakapoegi alumiiniumrõngaste omanikeks teha.

Rõngastusandmete tulemusel on naerukajaka suurimaks elueaks täheldatud 18 aastat.

Pojad on naerukajakatel, nagu ka teistel kajakatel ja tiirudel, kenasti tähnilised. Juba tosina tunni möödumisel peale koorumist suudavad nad püsti seista, kuid esimesed kümme päeva püsivad siiski pesas, misjärel lahkuvad pesa lähedusse taimestiku varju. Kolmenädalased kajakapojad peavad ennast juba piisavalt suureks, et koduümbruses iseseisvalt ringi uidata ning veel kolm nädalat hiljem on juba tuul tiibades.

Ega naerukajakas eriline kalamees olegi. Põhitoiduks on hoopiski vihmaussid, teod, konnad ja hiired, putukad ja nende vastsed. Kala sööb ka, aga põhitoiduks see pole, nagu võiks kajaka puhul arvata. Sügisel oskavad naerukajakad lugu pidada koguni tammetõrudest ja kirssidest.

Oma pesapaikadest nad muidugi selliseid maiuspalu ei leia, aga pesitsuskolooniatest lahkuvad naerukajakad kohe pärast poegade lennuvõimestumist, juuli lõpus. Juba augustis asuvad nad reisiplane pidama. Esialgu isaslinnud, seejärel nende kaasad ning kõige lõpus noored, kel ees ootamas elu esimene välisreis. Naerukajakaid viib lennutee Kesk- või Lõuna-Euroopasse.

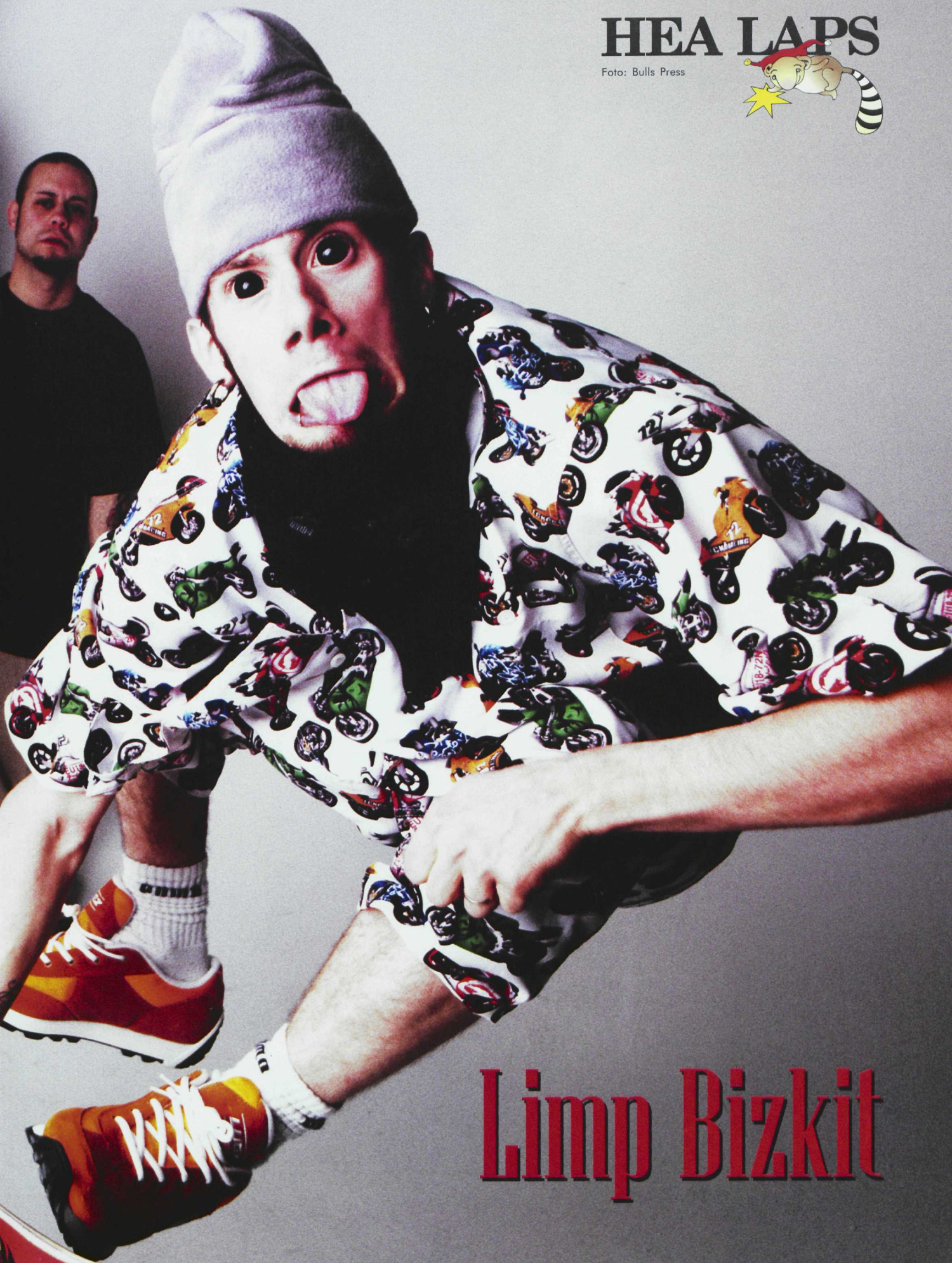

HEA LAPS

Foto: Bulls Press

Limp Bizkit

Urban Symphony

HEA LAPS

Foto: Andres Teiss

Imeraamat

Elas kord ühes tiigis kalapere. Pere koosnes emast, isast, pojast ja tütrest. Emal nimi oli Hellake, sest ta oli väga hoolitseva ja hellal hingega. Isa kutsuti Töömeks, kuna ta oli juba lapsena väga töökas. Poeg oli Kärmit. Tema oli väga karm ja võitis tihti ujumisvõistlusi, mida koolis korraldati. Tütrel nimi oli Iluke ja ta oli väga kaunis. Hiljuti võitis ta kooli iludusvõistluse.

Ilukesele ja Kärmitule meeldis väga kuulata muinasjutte, mida Hellake neile igal õhtul ette luges. Ükskord aga märkas ema ehmatusena, et lood on otsas. Hellake mõtles, et mida teha. Lapsed olid juba voodis ja ootasid. Kui ta lastele sellest rääkis, pistis nad kisama ja palusid improviseerida. Kahjuks ei olnud Hellakesel ühtegi mõtet, millest lugu välja mõelda. Viimases hädas kutsus ta isa, Tööme, appi. Kalaisa rahustas ema maha ja lubas ise midagi jutustada. Emal läks

teise tuppa ja isa hakkas lastele rääkima sellest, kuidas ta meestega (kaladega) koolimaja parandas. Lapsed jäid magama ammu enne töö lõppu. „Kuidas sa seda tegid?“ küsis ema Töömelt. „See on lihtne, jutt peab olema igav,“ vastas kalaisa.

Järgmisel päeval tuli neile vanaema külla. Vanaema nimi oli Milla. Kingiks tõi ta uue juturaamatu. Emal tänas teda ja rääkis talle eilsetest sündmustest. Vanaema Milla oli õnnelik, et ta kingitusest on kasu. Õhtul, kui ta hakkas lahkuma, kutsus ta Hellakese enda kõrvale ja ütles, et see on imeraamat. Pärast loo lõppu jäävad nad paugupealt magama. Siis vanaema lahkus. Emal võttis raamatu ja läks Ilukesele ning Kärmitule juttu lugema. Tõepoolest: pärast loo lõppu magasid lapsed magusalt. Võluvägi mõjus ka emale, sest ka tema magas tugevalt, raamat avatuna süles.

Ann-Maria Ojavee (12)

Heategu

Kui koduteel astusin lompi, kuulsin kedagi karjumas appi. Ma vaatasin jalge ette üllatavalt puhtasse vette.

Sealt vaatas mul vastu kala, kes enne kuuldavale toonud hala. Ta värvilt ilus kuldkollane, väike kuldkalake, kullake!

Ma päästsin ta ära sealt ohu käest, tahtsin, et ta maailma näeks. Lisaks täitis ta kolm minu soov. Alati päästa nüüd teda ma proovin.

Signe Kerge
Viljandi Maagümnaasiumist

NOH JUKU, KUIDAS KOOLIS LÄHEB?

HÄSTI. MUL VIST ÕNNESTUB VIIENDA KLASSIGA OMA .....

kellamees
O. Lutsu
"Kevades"
2. noot

liiter
loojang
number

värvus
endasse
imema,
absorbeerima

Angela
Merkel
teisipäev
kolmapäev
Kas nii
või ...

teritama
gramm
lill
väike
veesõiduk

veelind
üles, ülal
inglise keeles
vallseljak
pinnavorm

bumerangi
moodi
kollane
troopiline
vili

Rooma
number
51
vehklemis-
mõök

aasta
virvatuli,
virvatuluke

ristsõna
New Delhi
... aed
paradiis

rutakas, kii-
rustades tehtud
kõrge
naishääl
Piret
Elvira
linn
Kirde-
Eestis

"... Kleksi
akadeemia"
rändajad
laupäev

võlg
nigel,
vilets
vaestemaja

Alexandre
Dumas
lapsevanem

12
Kaur

põlismets,
suur mets
sellel
väga
kaunis
Roosna-
Alliku
organid,
keha osad
internaat-
kool

detsi-
aar
raadius
on
inglise
keeles

... Marino
väikeriik
Euroopas
ründe-
mängijad

tõsise
sisuga
näidend
amper

Ilmar
väike
okaspuu

Peeter Sauter

Sissi otsib

“Kas sa tahad mu ema olla?” küsis Siskin poes ilusalt naiselt.

„Kas sul ei ole ema?”

„On, aga mu isale on uut naist vaja.”

„Kus ta on?”

„Valib õlut.”

„Tule, ma viin su isa juurde.”

Siss ja ilus tädi leidsid isa õllekastide juurest. Isa valis õlut, kulm kipras.

„Noh, iss, kuidas on?”

„Kuhu sa kadusid?”

„Ma leidsin sulle uue naise. Kassa juurest.”

„Tere,” vaatas isa naist. Oli jah kena naine.

„Tere,” ütles naine ja tahtis minna, aga viivitas.

„Sul ei ole sõrmust, sa ei ole abielus.” ütles Siss, „Ma vaatasin kohe.”

Naine vaatas oma kätt. Vaatas ühelt poolt ja teiselt poolt: „Ei ole jah.”

„Kas sa viskaside oma sõrmuse ära, kui lahku läksid? Minu isa lõikas sõrmuse pooleks, sest ei tulnud enam sõrmest ära. Kas sul tuli?”

„Tuli. Andsin mehele tagasi. Tema ostis.”

„Ta kinkis ju sõrmuse sulle, kui naiseks läksid. Sõrmus sai sinu omaks.”

„Kui vana sa oled?”

„Viiene.”

Isa võttis kastist õlle ja teise käega Sissil käest kinni. Nad läksid kolmekesi kassa juurde ja tädi võttis oma korvi. Siss müksis isa, aga isa ei teinud välja. Siss tahtis müksida tädi, aga iss raputas pead.

Kui ilus naine kassast edasi läks, peatus ta, mõtles, vaatas tagasi, naeratas. Sissi lehvitask. „Iss, sa olid peaaegu juba uuesti abielus. Natuke aega juba nagu olid ju.”

„Peaaegu. Natuke.”

„Aga peaaegu ei loe,” ohkas Sissi. „Sa oled lihtsalt laisk. Mis mõtet on mul sulle naist otsida, kui sa ise midagi ei tee.”

Isa oli vait ja maksis õlle eest.

„Kuidas sa üldse emaga tuttavaks said, kes sind siis aitas? Vanaema või?”

„Ma ei

mäleta enam.”

„Nojah, see oli

ammu. Enne

mind.”

„Tõsi.”

Pildid: Ilegi Kirke

Mida tehakse

Sissi tuli emme kodust issi juurde.

„Siss, mida emme teeb?”

„Kõike. Süüa teeb ja pahandab ja.”

„Miks ta pahandab.”

„Niisama. Tal on paha ja pahandabki. Aga issi.”

„Ja.”

„Miks te emmega tülli läksite.”

„Ma ei tea. Küsi emme käest.”

„Tema ka ei tea. Kui meie Rullaga tülli läheme, peame küll leppima. Isegi kui ei taha. Teie peate ka.”

„Teie oskate. Me ei oska. Ja ei taha osata.”

„See pole aus. Emme teeb veel seda, et küsib, kuidas mul sinu juures on.”

„Ja kuidas on?”

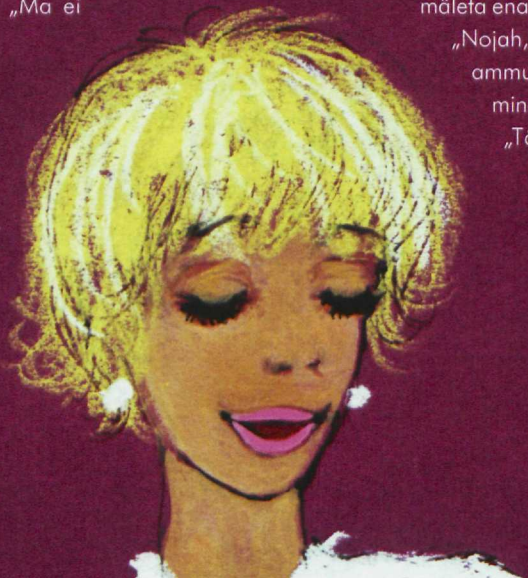
„Tavaline. Miks keegi minult ei küsi, mida mina teen.”

„Mis sa teed?”

Siss hoidis peast kinni: „Aga issi, mina ei oska enam mitte midagi teha. Mõistus on otsas.”

„Kas lähem siis magama?”

„Jah, seda võib teha küll.”

Lõbusaid värssse

Mihhail Jasnov

Pildi tegi Kirke

Olen köögis abiks

Liha masinasse!
Liha, masinasse!
Liha masinasse!
Sammu - marss!
Seis! Kes tuleb?
Hakkmass!

Ma hoovi läksin hommikul

Ma hoovi läksin hommikul -
ja äkki tundus mulle,
et aknast lendu nii mis hull
läks parves seebimulle.

See parv mul tiirles nina ees
ja õhus tantsu vuhtis,
ning suur ja priske ninamees
neid õhulende juhtis.

Kord tagasi, kord edasi,
kord kõrgele, kord alla -
kuid mullilapsed sedasi
ei viitsi rivis olla.

Näe, traadile üks väike sell
just maandus - oh sa pe!
Ja kavas teistel mullidel
on minna katusele.

“Fa-mi-re-do!” nii kolmas mull
lööb rõõmsat vilet tasa.
Ta peatub vahtral okslikul -
vist punub sinna pesa.

Kohe hüva nõu on platsis

Buldog mööda linna kappas.
Käpp tal sügelema hakkas.
Kohe hüva nõu on platsis -
käppa kõrvaga ta kratsis!

Kukk ja vihmauss

Kukk unes
kohtus vihmaussiga,
ja ütles:
“Pistan põske ussi ma!”

“Kui õudne uni!”
hüüdis vihmauss,
siis pööras külge,
oli hästi kuss.

Tõlge: Leelo Tungal

Mihhail Jasnov elab Peterburis ja kirjutab luuletusi nii lastele kui ka täiskasvanutele. Poeet on tõlkinud ka hästi palju prantsusekeelseid raamatuid ning võõrkeelsest kirjandusest on võetud ka ta koerte nimed – Maigret ja Barrymore. Siin avaldatud luuletused on pärit Mihhail Jasnovi raamatust “Laste aeg” (“Detskoje vremja”), mis pälvis 2007. aastal parima vene lasteluulekogu tiitli.

Pidulik lillekimp

Piduliku õnnitluskaardi saad valgetest õitest värvikal aluspaberil.

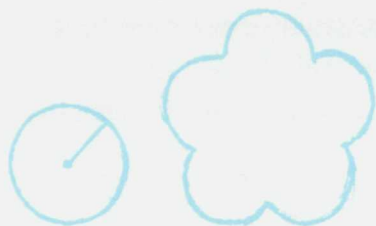
Lõika õiesablooni järgi välja nii palju õisi, kui palju sa tahad kaardile paigutada. Lisa õitele värvilised ruumilised õiesüdamikud. Ruumilisuse saavutad ringile tehtud sisselõike abil.

Kõik minu õiesüdamikud, samuti seos, on lõigatud reklaamilehede värvilistest paberitest. Selliseid sõlmitud paelakeste jooniseid ilmub reklaamilehtedes sageli.

Ilusaid värvikaid kaarte saad ka reklaamilehede kujundite (liblikad, lilled, linnud, kalad) abil. Uuri reklaamilehti. Usu, sinu kujutluspiilt avardub ja sa leiad sealt meisterdamiseks palju vajalikku.

Soovin sulle huvitavat tööd ja ilusaid õnnitluskaarte!

Lully Gustavson

Meie kodu lood ja asjad

Elan maal, Pässä külas. Meil on kahekorruseline korter. Ridaelamu ehitati 1988. aastal kolhoosi töötajatele, kes töötasid üle tee Kuustemäe farmis.

Oma esimestel eluaastatel elasime ema ja isaga Urvastes maamajas. Kui ma lasteaeda läksin, kolisime Lasvale korterisse.

Pässale kolisime kaheksa aastat tagasi, kui ma esimesse klassi läksin. Ridaelamus, kus ma elan koos oma perega, on veel peale meie viis peret.

Oma kodu tunneb alati ära selle erilise kodulõhna järele. Minu kodu teevad eriliseks minu ema, isa, kaksikud vennad ja õde. Veel teevad minu kodu eriliseks vendade tehtud koopamaalingud seintel ning väga kalliks on saanud ka ülemise trepiastme kriiksuv hääl.

Minu ema elas lapsena Lasva külas. Neil oli metsa sees oma maja. Minu isa lapsepõlvkodu asub Tartus.

Minu esimestel eluaastatel olid lemmikmänguasjadeks kellukatega kõristi, rannapall ja sinine jänku, mis on veel alles. Lasteaeda minnes hakkasid mulle meeldima nukud. Koolis käies polnud enam aega mängimiseks.

Minu ema lemmikmänguasjaks oli valge karu, millega olen ka mina mänginud. Emal eriti palju mänguasju polnud, talle meeldisid rohkem loomad. Emal oli väiksena kaks taksikoera: Miku ja Kutt.

Isa mängis lapsena hästi palju nukkudega. Kui nukkudega enam mängida ei sobinud, said lemmik+ + mänguasjadeks kardiautod. Kooliajal tegeles isa palju spordiga nagu minagi.

Isapoolne vanaisa oli huvitatud ajalooast. Ta oli ka Tartu ajaloo keskarhiivi direktor. Vanaema aga oli juba lapsena huvitatud tohterdamisest ning vanemaks saades läks ta meditsiinikooli õppima.

Isa on alles hoidnud oma kodust hästi palju igasuguseid huvitavaid raamatuid. Ema on meile näidanud oma tunnistusi. Aga kõige paremini annavad minevikust ülevaate fotod, mida on nii emal kui ka isal.

Mina hoian kindlasti alles oma tunnistused, mitmed fotod ning sinise jänku, et neid oma lastele näidata ja rääkida oma lapsepõlvest. Minu lapsepõlv siia maani on

olnud väga õnnelik ja seiklusterikas. Pere on minu jaoks väga tähtis, sest neile saab alati loota.

Olen väikesest peale unistanud majakesest merekaldal, kus liiv ulatub maja ukseläveni ja hommikul äratab sind laine-kohin ning kajakakisa. Oma lastele sooviksin just sellist kodu.

Gertrud Kinna Kääpa Põhikooli 9. klassist

Minu maakodu

Minu maakodu asub Otepää lähedal. Seal elavad minu vanavanemad ja minu sõbrad Robert ja Kristjan.

Maakodu pole eriti vana, aga seal on väga vana suurtest palkidest rehealune. Vanasti elati juba selle koha peal. Mulle meeldib see koht majas kõige rohkem. Vanasti kuivatati parsil vilja. Vahel istun ja mõtlen, kui töökad minu esivanemad küll olid!

Minu vanaisa kaevas tiiki ja leidis ühe vana kahuri ratta. See on väga suur ja raske. Sellel on palju kodaraid. Ei tea millistes lahingutes on sõdinud? Nüüd on see tiigi ääres kaunistuseks. Maja ümber on üldse väga palju huvitavaid asju, millest paljudega saab ka mängida.

Minu isale meeldis mängida autodega, kui ta minu vanune oli. Mänguautosid küll enam alles ei ole, aga mängupisik on mindki nakatanud.

Ma olen roninud maakodu juures oleva Härjamäe otsa ja sain vanaisalt selle eest puust kaelkirjaku.

Kui suureks kasvan, siis rajan oma perele sama ilusa ja suure kodu. Minu vanemad võiksid ka minu juures elada, siis ei pea minu lapsed vanaema-vanaisa juurde kogu aeg sõitma.

Markus Kikkatalo Jõgeva Ühisgümnaasiumi 2b klassist

Maria Kadarpiik Tallinna Kunstikool (rahvusvahelisel näitusel "Maa Värvid")

Palju õnne!

Tartu Mänguasjamuuseum juba 15 aastane!

Mänguasjamuuseum avati 29. mail 1994 Tartus, Toomemäe nõlval asuva eramaja pisikeses keldriruumides. Järgneva 15 aasta jooksul on muuseum kõvasti kasvanud ja kosunud.

Alguses oli muuseumil ainult püsiväljapanek, mis tuli ruumikitsikuse tõttu osaliselt maha võtta, kui taheti teha mõnda erilist näitust, näiteks kaisukarudest või Barbie-nukkudest. 2000. aastal sai muuseum endale Eesti filminukkude kogu, mis pandi välja eraldiasuvas Filminukkude galeriis Ülikooli tänaval.

2004. aastal kolis Tartu Mänguasjamuuseum spetsiaalselt muuseumi jaoks renoveeritud vanasse puumajja Lutsu tänaval, avades külastajatele uue püsiekspositsiooni ning mängutoa. Aasta pärast sai valmis muuseumi õuemaja, kuhu toodi filminukud ning Eesti ja maailma rahvaste teatrinukud. Sellest ajast alates on muuseumis palju ruumi kõikvõimalike huvitavate tegevuste jaoks ning see on muutunud armastatud külastuspaigaks nii suurte kui väikeste seas.

Avamispeo tordist jäid ilusad mälestused!
Nüüd oleks ta juba 15 aastane...

Muuseumis korraldatakse pereüritusi ja nukuetendusi, iga paari kuu tagant avatakse mõni ajutine näitus ning mängutoas saavad lapsed pidada oma sünnipäevi. Iga aasta maikuu lõpus tähistatakse ka muuseumi enda sünnipäeva suure lastepeoga, kus saab alati mängida, põnevaid asju meisterdada ning tordiga maiustada. Sel aastal toimub sünnipäev 30. mail ning on loomateemaline.

2010. aastal avatakse mänguasjamuuseumi juures teatrimaja, kus hakkavad toimuma nuku- ja lasteetendused. Teatrimaja teise korruse suures toas saavad lapsed osa võtta teatri- ja mänguasjateemalistest õpitubadest, rollimängudest ja teistest põnevatest tegevustest. Uhkete võlvidega keldriruumides avatakse aga väljapanek, mis annab võimaluse avastada nukumaailmaga seotud imesid ning proovida oma käel järele nukunäitleja toredat ametit.

Mänguasjamuuseum ootab lapsi koos perede ja sõpradega kulla kolmapäevast pühapäevani kell 11-18, mängutuba on avatud kell 11-16.

Muuseumiga saab tutvust teha ka internetis aadressil www.mm.ee.

Triin Vaaro,
Tartu Mänguasjamuuseumi direktor

Muuseumi linnalaste toas on mõned asjad koguni 100 aastat vanad!

Muuseum avati
1994 toreda peoga.

Hetkel võib
muuseumis vaadata
Barbie näitust.

Filmimajas
on vahva
Varjunäitus.

Muuseumi maskoti kohta:

Karu Lillekäpp

on Tartu mänguasjamuuseumi maskott, sest muuseumi loojate arvates sobib sellist mängulist paika esindama just kõigi laste suur lemmik – kaisukaru.

Triibulise rahvariideselikuga mängukaru õmbles 1994. aastal muuseumi avamise aegu rahvusliku käsitöö eriala üliõpilane Kai Maser. Karule nime leidmiseks kuulutati ajalehes „Postimees“ välja konkurs. Selle võitis 5-aastane tüdruk Käbi Stolovitš, kes pakkus nimeks Lillekäpp, kuna karu käpad olid õmmeldud lillelisest riidest.

Aja jooksul sai Lillekäpast täieõiguslik muuseumitöötaja, ta on esinenud televisioonis ja lasteüritustel, temast on kirjutatud raamatuid ja joonistatud kaarte ning tema kujutis on muuseumi templil ja ametlikel paberitel.

Tartu Mänguasjamuuseumi 15. sünnipäev – suur loomaloomepidu!

LOOMAD MUUSEUMIS

Laupäeval, 30. mail kell 11-15

Pane selga loomateemaline kostüüm, riputa oma riiete külge saba või kinnita juustesse toredad loomakõrvad ning tule suurele loomateemalisele sünnipäevapeole!

- Sünnipäeval saab
- mängida loomateemalisi mänge
  - vaadata teatrietendust
  - keerutada õnneratast
  - meisterdada kõrvu ja sabasid
  - tordiga maiustada ning limpsi limpsida ja teha muud toredat!

Muuseumisse sissepääs kõigile **TASUTA!**

my scene™

Kevad sammub suve suunas

M aailm aia on kiusatuste aeg: päike kutsub õue ja teed meelitavad matkama. Aga kannatust, kannatust: kõigepealt on vaja kooliaastale kena punkt panna! Veidi-veidi veel – ja algabki suvevaheaeg! Sada aastat tagasi käisid koolilapsed suviti karjas, kakskümmend viis aastat tagasi harisid linnalapsed kooliaeda ja maalapsed töötasid kolhoosipõllul.

Põnev oleks teada, millised on sinu suveplaanid?!

Joonista ja kirjuta meile oma suveplaanidest ning saada oma töö toimetusele enne 5. juunil! Parimatele auhinnad Rimonnelt!

Maaletojaja

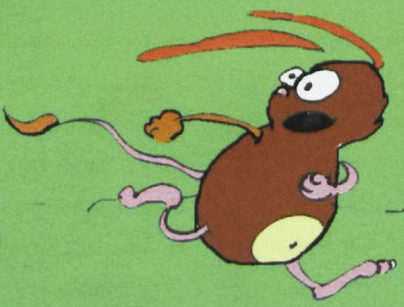
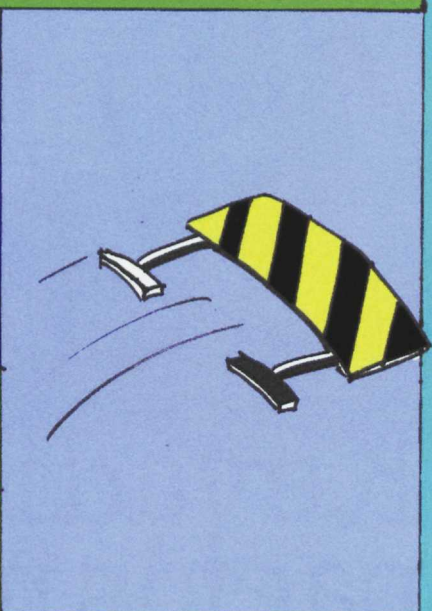
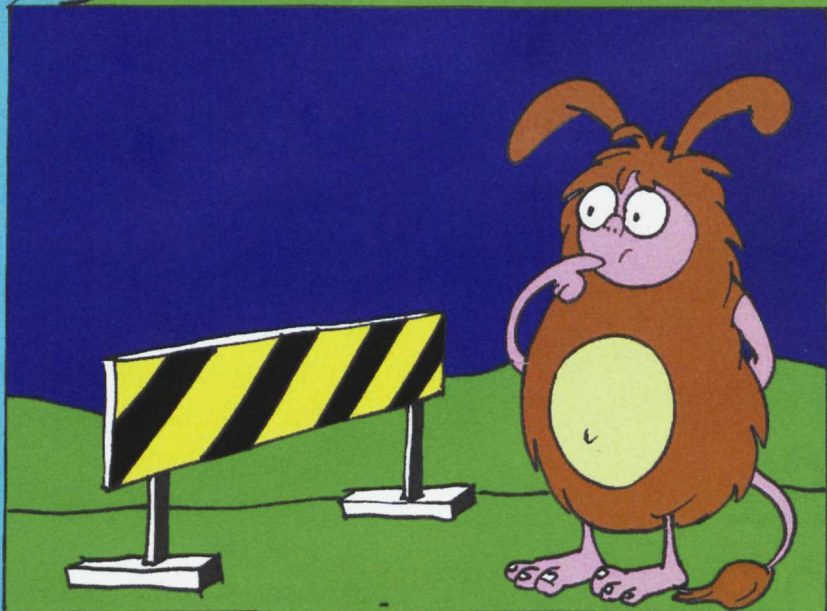
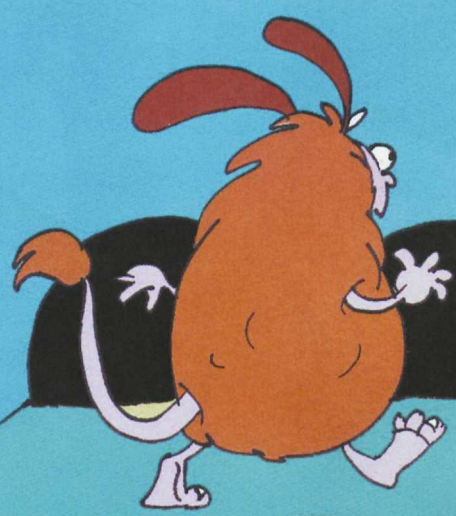
RIMONNE

u
n
n
h
a
r

reet
mängel-
juuse

Kevadisi paetisme

- ☹️ "Raha paneb rattad käima," ütles profijalgrattur ja väntas edasi.
- ☹️ Ainult kokad näevad pudrumägesid ja piimajögesid.
- ☹️ Elu oleks naljata päris naljakas.
- ☹️ Need, kes tegelevad keeruliste asjadega, on puurijad.
- ☹️ Et elevant kõrvale ei astuks, tuleks kõrvale astuda.
- ☹️ Kevade algust kuulutavad kuldnokad, suve algust rullnokad.
- ☹️ Koristaja lahkus töölt, nii et tolmas.
- ☹️ Meie hokimängijad teevad jää kepikeondi.

- ☹️ Kes pikki aastaid on olnud puuraidur, läheb lõpuks kirve nägu.
- ☹️ Kui raha laiaks lüüa, on kitsas käes.
- ☹️ Meemessile kogunes rahvasumm-mm.
- ☹️ Juuksur kammis end segi.
- ☹️ Teivashüpe on kõige paindlikum kergetõustikuala.
- ☹️ Taimetargal hakkas peas midagi idanema.
- ☹️ Parem 100 krooni kui tuhat tänu.
- ☹️ Kui suvel aina tibutab, siis võib hea kana aasta tulla.
- ☹️ Tark inimene võib vahel lollitada, loll võib pidevalt targutada.

Mustamäe Laste Loomingu Maja arhiivist

Armeenialjad

- ☹️ „Kõik kaevikusse, ülejäänud minu järel!”
- ☹️ Aatompomm kukub alati epitsentrisse.
- ☹️ Suu kinni ja ütle kus sa olid!
- ☹️ Olge tasa, muidu jahtub tee ära!
- ☹️ Kui sõdur avab suu ja midagi ei räägi, siis järelkult ta sööb.
- ☹️ Rünaku signaal on kolm rohelist vilet.
- ☹️ Mida teile küll matemaatikas õpetati? Seista ei oska, käia ei oska.
- ☹️ Põrandaid tuleb pesta nii, et vesi keema läheb.
- ☹️ Kursant, miks te näost valge olete? Kas oletevtainast sõtkunud?
- ☹️ Mis siga siit läbi on läinud, lehm või?
- ☹️ Ma tunnen ohutustehnikat nagu oma kolme sõrme.
- ☹️ Kogu praht tuleb enda ümber ära koristada. Luudadega on mul juba räägitud.
- ☹️ Mis te ropendate nagu väikesed lapsed!
- ☹️ Miks teil nina punane on nagu kurk?
- ☹️ Kes seal naerab nagu haavatu?
- ☹️ Prügikast sai just teie jaoks pandud, aga teie marsite sellest mööda.
- ☹️ Üksikkambris rüselesid kaks sõdurit.
- ☹️ Ma tundsin su ära. Mis su nimi on?

Nalju kogus Jüri Paet

Sandra Nurmsalu on Eurovisiooniks valmis

Maikus looga „Rändajad“ Moskvasse Eurovisioonile sõitev *Urban Symphony* solist **Sandra Nurmsalu** usub, et maailmas võib midagi paremaks muutuda siis, kui iga inimene endas ise muutatusi teeb. Küsis 13-aastane **Rahel Eslas**.

Pärast „Eesti laulu“ võitu ütlesid Sa ihes intervjuus: „Ma tean iseennast ja ma tean, mida tuleb muuta, et parem olla.“ Mida Sa selle all mõtlesid?

Mõtlesingi seda, et mind idealiseeritakse meedias tihti, kuid see on vale. Ma olen tavaline noor inimene, kes otsib ja püüab õppida.

Paljud arvavad, et ajakirjandusega on midagi valesti. Pärast võitu suhtesid Sa ajakirjanikega palju. Millise kogemuse said?

Ma ei tea ajakirjandusest muud, kui et paljudele väljaannetele on peamine, et artikkel müüks, tooks sisse raha. Ja raha nimel moonutatakse sisu, pealkirjadest rääkimata. Ei hoolita ega austata mitte midagi ega kedagi peale raha. Väga palju sõltub ajakirjanikust, kellega suhtled. Mul on ka positiivseid kogemusi, kus säilib omavaheline lugupidamine ja austus. Kuid palju väljaanded võiksid töötada teistel alustel, mitte negatiivset ja väljamõeldud kollast vahtu müües.

Kas pärast võitu läks Su elu palju raskemaks?

Elu on enamasti ikka sama rada mööda kulgenud.

Kas oled Moskvasse sõiduks valmis?

Olen küll. Moskvas laulame eesti keeles, loo muusikaline külg jääb samaks. Visuaalse poole peal plaanime muudatusi, sest Moskva lava on väga suur ja võimalusterohke ja et loogu seal visuaaliga terviku kokku annaks, tulevad väikesed muudatused. Kuid lõpptulemust saab näha poolfinaalis, ootame ka ise põnevusega, milline see olema saab.

Oma blogis kirjutasid muuhulgas gootidest ja ütlesid, et kunst on elamises, mitte suremises. Mida Sa sellega mõtled?

Pidasin silmas seda, et need poisid ja tüdrukud, kes end musta mähivad, seovad end surma, depressiooni ja muude tumedate asjadega. Ja see ei ole minu arvates õige.

Kas Sa proovid olla ainulaadne ja ilus laulja, kellel ei löö kuulsus pähe või lihtsalt oledki omanäoline?

Ma laulan ja mängin pilli südamest, õpin ja arendan end selles vallas ikka edasi. Ja kui inimestel soovi kuulata, siis astume koos muusikutega, kes ka pühendunult mängivad ning laulavad, lavale ja musitseerime.

Sa ütlesid, et välimus pole oluline, aga kas seda saavad ka need öelda, kes ei ole nii ilusad kui sina?

Väline ilu on maitse asi. Kellele meeldib, kellele mitte. Sise-

mised väärtused teevad inimese ilusaks. Ja kui inimene seestpoolt ilus on, siis peegeldub see ka välimuses, kuid see ei väljendu riides või näojoontes, vaid olekus ja tegudes. Kõigil on võimalus olla kaunis inimene. Et mille järgi sa hindad mind ilusaks? Ma isegi saan alles endaga tuttavaks ega tea veel, kes ma õieti olen. Kui sa teed seda välimuse põhjal, siis see on maitse küsimus, näiteks Peetri jaoks ei pruugi ma üldse ilus olla.

Kas väikses kohas elamisel ja õppimisel on omad eelised suure linnaga võrreldes?

Olen õppinud Alaveres ja Kosel väikeses koolis ja Tallinnas väikestes koolides, seega suurte koolidega mul kogemusi ei ole. Väikeste koolide kohta oskan öelda niipalju, et mina olen end tundnud koduselt ja hubaselt nii Alaveres, Kosel kui ka Tallinnas. Elaksin meelsamini pisemas paigas, maakohas, eemal linnamürast, looduses, kus rohkem on vaikust ja rahu.

Kas kavatsed teha ka suure kontserdi või autogrammide jagamise oma fännidele?

Kui Moskva saab läbi, siis istume maha ja töötame lugude kallal edasi. Kontserte on plaanis anda kindlasti. Kui kuupäevad paigas, siis anname sellest teada!

Lõpuks - kas muusika võib Sinu arvates maailma muuta?

Meie ühiskond saab muutuda ainult siis, kui iga inimene teeb endas muudatusi. Muusika võib olla teatud inimestele selleks vahendiks. Aga mina ei tea, et selline salamuusika oleks loodud, mis maailma hopsti teiseks muudaks.

Sandra Nurmsalu esindab Eestit mais Eurovisiooni lauluvõistlusel Moskvas koos ansambliga *Urban Symphony*. Sandra on bändi solist ja mängib viiulit, lisaks temale kuuluvad ansambli tšellomängijad Johanna Mängel ja Mari Möldre ning violamängija Mann Halstein.

Sandra on pärit Alaverest, viiulit õppis Kose Muusikakoolis. Enne suurt võitu Eesti laulu valimisel, mis ta Moskvasse Eurovisioonile viib, osales Sandra kolmel aastal järjest konkursil „Tähtede laul“. 2004. aastal sai ta II koha, 2005. aastal I koha ja 2006. aastal samuti I koha.

Kahel korral osalenud ka saates „Kaks takti ette“.

Eelmisel aastal lõpetas Sandra Georg Otsa nimelises muusikakooli pop-jazz laulu erialal.

Sügisest õpib ta laulu- ja tantsukooli WAF (We Are Family) lauluosakonnas Maikeni, Bert Pringi jt käe all vokaaltehnikat.

Kuuskümmend kodu- maist lindu kaante vahel

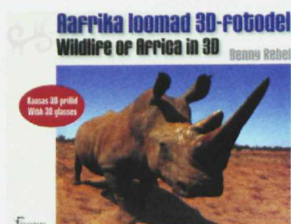
Peep Veedlat tunnevad Hea Lapse lugejad juba ammu ajast rubriigi "Tere, lind!" tegijana. Lisaks sellele tegutseb loodusemees muusika-, jalgratta- ja loodusürituste korraldajana ning äsja avaldas ka oma esimese luule- raamatu. "Pöialpoiss – made in Luxembourg", mille värsid pajatavad eranditult lindudest, nende lauludest ja elukommetest. **Valter Alberi** linnutüpsed, väikese huumorivarjundiga illustatsioonid aitavad lugejal sulisõpru ka looduses ära tunda. Eriti magus suutäis on raamat neile, kes kaunistavad oma looduspäevikut värssidega. Varakevadesse sobivad hästi Peep Veedla read:

Kevadel, kui kuldnokk saabus,
olid puud veel täitsa raagus.
Valima ta asus krunti,
temast juba puudust tunti.

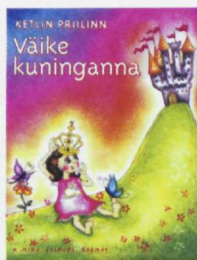
Prill ninale, näpp krokodilli suhu

Head raamatut lugedes tunned end vahel tegelastega samas majas elavat ja samu seiklusi läbi tegevat. Kirjastuse Tänapäev uus loomaalbum viib aga looduse- sõbra Aafrikasse – laseb tal näpu krokodilli suhu pista, šaakalite seas hullata ja rohepärdikute vastastikus kirbuotsimises osaleda. **Benny Rebeli** raamatuga "Aafrika loomad 3D-fotodel" käivad kaasas iversevärki prillid, mis tekitavad tunde, nagu oleks lugeja keset džunglit. Krokodilli hambad võid vabalt üle lugeda – kuigi esiotsa on väike hirm näppu elukale lõugade vahele torgata, Tõeline džunglikino raamat – häälde ja lõhnad võid ise juurde mõelda! Tore on see, et tuntud loodusfotograaf lisas piltidele lookesi loomadest ja nendega kohtumisest.

Väikese Bianka kuninglikud seiklused

Ketlin Priilinna "Väike kuninganna" leidis Tänapäeva lastejuttude võistlusel äramärkimist. Nüüd on kaheksa-aastasest Biankast pajatav jutustus saanud **Reet Helisabeth Karmilt** värvikad illustatsioonid ja jõudnud kaante vahele. Raamatu peategelane Bianka on muidu üsna tavaline tüdruk, kuid ta ei unista mitte printsessiks saamisest nagu paljud temavanused, vaid hoopis kuningannaks hakkamisest. Ühel õhtul, kui tüdruk viis prügikotti konteinerisse, nägi ta soovitähe langemist...

***

Hetke kõhelnud, otsustas ta proovida. Tüdruk pigistas käed rusikasse ja sulges silmad. Ta tahtis siit ära, kusagile kaugele, kus ei peaks enam iial Karoliniga maid jagama ja rumalate

klassivendade narrimist välja kannatama. Ta tahtis kaugele ja kaunile maale, kus teda kõik austaksid ja imetleksid. Kui muinasjutumaa peaks tõesti kusagil olemas olema, siis just sinna soovis Bianka saada.

Kuidas Bianka lugu edasi läheb, sellest loe juba raamatust!

Johannes ja ta vend

Meie lugejatele on Ilmar Tomuski nimi ammu ajast tuttav. Vallatu Volli tegi oma esimesed sammud just Hea Lapse veergudel, ning viimasel ajal on mitmel korral sõna saanud Volli vend, spordipoiss Johannes. Mullusele Volli- raamatule on nüüdseks lisandunud ka Johannese- jutud, millele on mõnusad mustvalged illustatsioonid teinud Illu Erma. "Vend Johannes" on mõeldud veidi vanemale lugejatele kui Volli lood, ning – mis eriti vahva – pakub kindlasti äratundmisrõõmu ka suurematele poistele.

***

Kui Johannes jaanipäeva lõuna paiku koju jõudis, oli terve peretal koridoris vastas, kõikidel salapärased näod peas.

"Mis süüa on?" küsis Johannes veel enne, kui ta spordikoti ja plätud nurka visata oli jõudnud.

"Makaronid hakklihaga," raporteeris ema.

"Jess, ma tahan neid palju," rõõmustas poiss. "Aga mis teil kõigil viga on, kas te pole mind enne näinud või?" ei saanud Johannes aru. "Miks te kõik nii salapäraselt minu ümber olete kogunenud?"

"Palju õnne nimepäevaks," ütles isa ning ulatas Johannesele ümbriku.

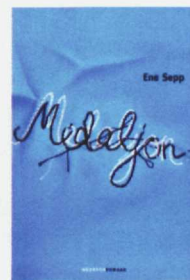
"Nimepäevaks?" oli Johannes üllatunud. "Mis ajast meie peres nimepäevi peetakse?"

17aastase autori auhinnaraamat

Ene Sepp on 17aastane koolitüdruk Raplast, kes saatis hea õnne peale oma käsikirja kirjastuse Tänapäev noorsoojuttude võistlusele. Noore autori tööd hinnati III preemiaga ja nüüdseks on jutustus "Medaljon" juba ka kaante vahele jõudnud. Küllap tunneb Ene teismeliste kooli- ja eraelu paremini kui keskealised kirjanikud.

***

"Mida sina siis täna teed?" päris ema veerand tundi hiljem, kui nad kõõgis torti söid. Nimelt oli Heidi peres kombeks, et sünnipäeva langemisel koolipäevale saab koolist päeva vabaks. Kuna 12. oktoobril ei olnud veel riigipühaks kuulutatud ja see nädalavahetusele ei sattunud, vastas Heidi rõõmsalt: "Ma lähen Taneliga kohvikusse, ta tahab mulle sünnipäevakingi anda." Ema krimpsutas pahaselt nägu ja kähvas: "Selle kaltsakaga!" Kuigi Heidi oli Taneliga juba üle kuu käinud, ei suhtunud Heidi ema temasse väga hästi. Talle oli vastukarva Taneli välimus, see, et ta teistest erineb, ning arvas, et poiss rikub ta tütre ära. Õnneks ta ei teadnud, et mõnes mõttes on see ka tõsi.

Pane printsess sädelema!

Eelmistes numbrites sai räägitud värvide tähendustest, erinevatest tehnikatest ja pettemaalingutest. Nüüd oleme jõudnud ühe kõige tähtsama elemendini – eriti laste jaoks. Nimelt näitan, kuidas muuta maaling sädelusega atraktiivsemaks.

Kui hakkad väiksemale õele või vennale maalingut tegema, siis tea, et ükskõik kui hästi või halvasti pilt ka välja tuleb, oled sädelust lisades teinud maailma parima maalingu. Tüdrukute puhul kehtib see reegel natuke rohkem kui poiste juures, aga mitte alati. Laulgi ütleb ju, et teemandid on tüdrukute parimad sõbrad (diamonds are the girls best friend).

Tahtsin ka meelde tuletada, et näomaalingud ei pea lõppema lõuajoonega. Kui maaling koosneb näiteks pikkadest ja looklevatest joontest, on eriti ilus neid ka kaelal jätkata. See tekitab ilusa terviku ja ei „lõhu“ pilti.

Väga palju annavad juurde erinevad aksessuaarid, mis sobivad maalingu teemaga kokku. Näiteks Batmani maalinguga võiks panna selga ka keebi, et rolli elamine oleks lihtsam. Lilleliste kaunistustega tunneb iga tüdruk ennast printsessina, nii et miks mitte kandagi printsessi krooni? Neid variante on lõputult, tuleb lihtsalt lasta fantaasial vabalt lennata!

Iris Müntel

Kuidas printsessina särada?

Võta švamm ja tee see natuke märjaks (kindlasti ainult natuke, sest meil on vaja õrna toonimist!). Tupsuta nägu kergelt sinise ja roosa värviga. Lase kuivada, et saaks peale joonistada.

Võta pintsel ja must värv ning tee kaarjaid jooni ja pisikesi kriipse.

Pese pintsel puhtaks või võta uus ja lisa valge värviga sarnaseid jooni. Tee ka mõned täpikesed ja tähed.

Tee lilla ja sinise värviga mõned lillekesed. Südamikke pole vaja värvida, sest sinna lisad hiljem sädelust.

Joonista ise mõni näomaaling!

Endiselt on kestmas näomaalingute võistlus! Joonista mõni tore

näomaaling – ükskõik, kas sõbra näole, paberile või arvutiekraanile – ja saada see Hea Lapse toimetusse. Parimad pildid lisan oma kodulehekülje galeriisse, nii et ära unusta märkimast ka oma nime ja vanust. Maikuu valime koos Triibu-Liinega välja kõige torema pildi, mille autor võib kutsuda mind oma aia-, sünnipäeva- või mõnele muule peole kümnele inimesele näomaalinguid tegema. Viimane aeg piltide saatmiseks on maikuu viimane päev!

Valikut minu tehtud töödest saab näha koduleheküljel www.irisgrimm.net

Nüüd võidki lasta fantaasial lennata ja lisada läiget ning kivikesi vastavalt oma soovile.

Pane modellile kroon pähe ja lase tal särada nagu tõeline printsess!

Vello Salumets

Gene Vincent

Ennast mässuliste ekraanikangelaste Marlon Brando ja James Deani eeskujul üleni musta nahkürpi riietanud **Gene Vincent** suutis vaid ühe singliga "**Be-Bop-A-Lula**" pääseda Billboardi tabeli esimeste hulka. Muusikalukku kinnistus ta kui üks kõigi aegade parim *rockabilly* ja *rock'n'rolli* artist aga just tänu oma väikehittidele. Seda rokkmuusika *bad boy*'ks peetud lauljat on imetlenud möödunud aegade romantikud, ta veetleb oma metslaslikult taltsutamatu temperamendiga ka tänast põlvkonda.

Vincent Eugene Graddock sündis Virginia osariigis 1935. aastal. Oma esimesed muusikaelamused sai ta kantrist ja bluusist, hakates neid sõbralt kingiks saadud pruugitud kitarril järele mängima. 1952.

aastal mobiliseeriti ta Korea sõjas osalenud USA laevastikku. Teenistusaeg aga lõppes tema jaoks ennetähtaegselt: nooruk põrkas oma uhiuuel mootorrattal sõites kokku punase tule ajal ristmikule tormanud Chrysleriga. Tulemuseks oli ränk jalatrauma, mis tõmbas sõjaväeteenistusele kriipsu peale. Armeed kaotas küll ühe mereväelase, kuid maailm rikastus uue rokilegendiga.

Pärast demobiliseerumist õnnestus Gene Vincentil Norfolkis toimunud kantrikontserdil näha noort Elvis Presleyt. See kohtumine osutus mustade kräsujuustega pruunisilmsele Vincentile saatuslikuks. Mida päev edasi, seda sagedamini hakkas ta küllastama kohalikku raadiojaama, kuni sai solisti koha ansambelis The Virginians.

1956. aastal pakkus kohalik diskor Gene'ile võimaluse salvestada paari palaga demolint, et saata see uut Presleyt otsivale Capitol Recordsile. Vincenti üheks valikuks osutus "**Be-Bop-A-Lula**". Selle laulu tegelik autor, eriti mis puudutab teksti, oli Gene'i haiglakaaslane sõjaväepaevilt **Donald Graves**, kes aga müüs Vincentile oma autorluse 50 dollari eest maha. Capitol Records oli lauljast huvitatud ja kohe sõlmiti plaadistuleping. Esiksingli A-poolle paigutati "A Woman In Love" ja B-poolle "**Be-Bop-A-Lula**". Saateansambel The Virginians sai singlietikelil uueks nimeks The Blue Caps.

Pärast singli ilmutumist hakkasid raadiodiskorid oma saadetes mängima aga hoopis selle B-poolt. On vist ütle matagi selge, et see hingeldusi ja ohkimisi täis pala läks kuulajatele väga hästi peale. "**Be-Bop-A-Lula**'st" sai miljonihitt, mis jõudis edetabeli 7. kohale ja noore laulja tee kuulsasse Perry Como telesaatsele oli avatud. Gene Vincenti jaoks osutus menukaks ka osalemine Hollywoodis vändatud kuulsas rokifilmis "The Girl Can't Help It", kus peale "**Be-Bop-A-Lula**'t" kõlasid lisaks tema

uue singli üllitised "Race With The Devil" ja "Bluejean Bop".

Ühe muusikakriitiku artikkel aastast 1959, iseloomustamaks Gene Vincenti kui lavaesinejat: "Kui Vincent kõrvulukustava kisa ja aplausi saatel longates lavale ilmus, tundus ta olevat üsna hirmunud. Ta suu hakkas närviliselt tõmblema, kui avastas, et mikrofon ei tööta. Siis haaras ta kõrvalt pihku teise mikri. Järgnes paus. Nüüd juhtus midagi ootamatut: Gene keerutas mikri juhtme ümber oma vigastatud vasaku jala, haaras siis mikrofone uuesti pihku ja käristas "Be Bop A Lula'ga" lõhki saalis valitsenud õhustiku. Efekt oli rabav! Jekyll ja Hyde'i lugu oli saanud tõeks! See arg, vaikne ja pabistav kuju transformeerus äkki ennast küüru tõmmanud ründavaks metskassiks. Ta oli laval karm kutt."

1957. aasta aprilliks oli Gene Vincenti esisinglit müüdnud üle 2 miljoni eksemplari (täna juba üle 9 miljoni). Sama aasta sügisel esines Vincent koos oma sõbrast rokkari Eddie Cochraniga kontserditurneel Austraalias, salvestas kaks uut singlit ning paiskas müügileidudele oma esikalbumi. Kuid siis hakkasid laulja karjääris ilmne tagasilöögid, mille põhjuseks lahkhelid nii abikaasa kui bändiga, mis viisid mõlemal juhul lahkuminekuni. Gene Vincent esines mõnda aega üksi kohalikes klubides, kuid helge tuleviku asemel laiutas ees umbtee.

Voice'i" etiketi vagurat peni.

Jack Good tundis sellist memmekat nähes õudust, kujutades juba ette noorte inglaste reaktsiooni. Toibununa uuris ta saabunud staari oma profipilguga. Märgates, et laulja lonkab veidi, taipas Good, et see on sobiv puudus, mida väärtuseks vormida. Ta õhutas Vincenti oma jalatraumat avalikult rõhutama. Good riietas laulja üleni musta nahkürpi ja riputas kaela suure medaljoni, et Vincent meenutaks Richard III taolist traagilist tüüpi. Kui laulja esines esimest korda Marty Wilde'i tele-show's, käskis Good tal lonkamise esiletoomiseks kõrgest trepist alla tulla. Nii vormiti imagot ja just niisugused tele-show'd mõjutasid Inglismaal ettekujutust rock'n'roll'i sanganaritest.

1960 naasis Gene Vincent koos rokkstaarist sõbra Eddie Cochraniga ulatuslikule Inglismaa-turneele, mis kandis nime "Anglo-American Beat Show" ja kujunes lõpuks tohutu menukaks. Pärast viimast kontserti istuti taksosse, et sõita Londoni lennuväljale. Chippenhami linna läheduses aga tormas auto vihmamärjal teel suure kiirusega vastu laterna-posti. Kui ülejäänud reisijad pääsesid kergemate vigastustega, siis oma karjääri tippu jõudnud Eddie Cochran lendas peaga läbi külgklaasi ja kohale saabunud arstid ei suutnud tema elu enam päästa. Gene Vincent pääses avariist purunenud rangluu

Efekt oli rabav! Jekyll ja Hyde'i lugu oli saanud tõeks! See arg, vaikne ja pabistav kuju transformeerus äkki ennast küüru tõmmanud ründavaks metskassiks. Ta oli laval karm kutt.

1959 kohtus Gene Vincent kitarrist Jerry Merritiga. Koos moodustati uus ansambel, tuuritati Californias ja sõideti kolmenädalasele Jaapani turneele. See oli esmakordne juhtum rokkmuusika ajaloos, kus seda laadi muusikat tutvustati Tõusva Päikese maal. "Paha poisi" imagoga Vincentile tähendas see tööloa taastamist USAs ja suurepärase singli "She She Little Sheila" ilmumist. Nüüd ootas ees Inglismaa.

Briti kuulsa teleprodutsent ja impressaario Jack Good lootis lennuväljal Vincenti oodates kohata pöörast teddy boy'd, kes suudab ühest suunurgast pritsida "Be-Bop-A-Lula't" ja samaaegselt teise suupoolega lõigata oma zilett-teravate vastustega mitmegi reporteri kõrvu. Kuid Goodi üllatuseks väljus lennukist viisakas härrasmees, kes koogutas igasse suunda yes sir e ja yes mam e pomisedes, nägi välja kui singliplaatide klanitud kantri-Elvis, meenutades "His Master's

ja paari murtud ribiga.

1962 tuuritas Vincenti lauljatar Brenda Leega taas Inglismaal, külastades ka Cavern-klubi, kus esines tol ajal veel kohaliku kuulsusega ansambel The Beatles.

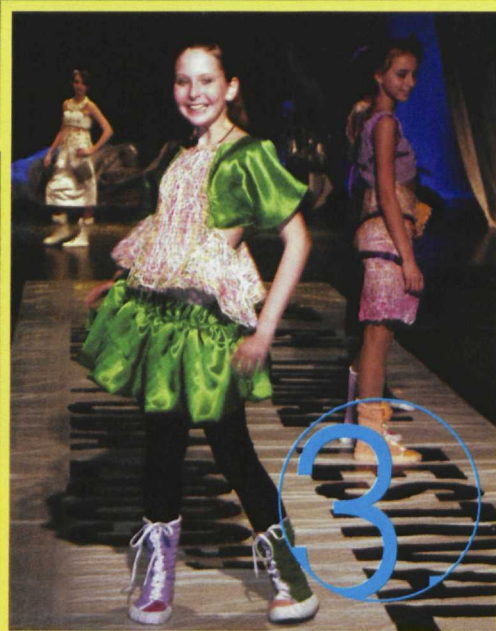
70ndatel hakkasid Gene Vincentil ilmne alkoholiprobleemid. Ta tegi küll veel üsna kaootilise Inglismaa turnee, kuid see oli juba mehe paroodia, kellele alles hiljaaegu olid briti noored rokkarid alt üles vaadanud. Ilmselt polnud Vincentil õnne, et saavutada oma parimat vormi ajal, kui teismeliste iidol Ricky Nelson nautis edu ja Elvis Presley oli rock'n'roll'ile selja keeranud. Kahju, et oma kodumaal ei hinnatud teda kui superrokkarit, kes Gene Vincent ju tegelikult oli.

1971. aasta 12. oktoobril pani vikatimees aga kõigele punkti. Vincent Eugene Craddock suri Newhallis maovähki. Vanust oli tal vaid 36 aastat.

Moeteatrid kohtusid Tallinnas

3. – 4. aprillini toimus

kolmandat korda moeteatrite festival "Max Moda". Tänavune festival tõi Tallinnasse üle kolmesaja osaleja Eestist, Lätist, Leedust, Soomest, Venemaalt ja Valgevenest. Esimesel päeval said võimluse oma kolleksioone näidata kõik osalejad, teisel päeval aga toimus Grand Gala, kus anti kätte autasud žürii poolt väljavalitutele.

Lastekategooria autorikolleksioonides pälvisid esikoha kõige nooremad moekunstnikud Aleksandra Kretinina ja Dimitri Murzin (Venemaa) kolleksiooniga "Looduses ei ole halba ilma".

Noortekategoorias (vanuses 16–24) sai esikoha Polina Slepova (Eesti) kolleksioon "Merehundid kuival maal".

Sügis-talveriiete kolleksiooni "Linnake" esitus Leedu moestuudio "SV Management Baltic" lastegrupi poolt Andrius Subokevičiuse käe all pälvis esikoha lastegruppide kategoorias. Noortegruppide kategoorias tuli aga esimeseks Eestist pärit kostüümitheater "Jes" kunstilise juhi Jelena Slepova lavastatud kolleksiooni "Stepiluigid" esitusega. Festivali Grand Prix' pälvis aga Moskva lastemodellistuudio "Step House" kunstilise juhi Aleksei Bulaniga.

1. Avaetenduse noored staarid.
2. Leedulaste „Linnake“ pälvis festivalil esikoha lastegruppide kategoorias.
3. „Looduses ei ole halba ilma“ (Venemaa) oli lastekategooria autori-kolleksioonide võidutöö
4. Grand Prix – Moskva lastemodellistuudio „Step House“

Õitel uued soengud, seintel maskid ees

Kas Sina tead, et Pokukalendri järgi on 17. mai õiesoengupäev? Sellise õitsva nime mõttes välja kunstnik, lasteraamatute autor ja Pokumaa idee algataja Edgar Valter. Onu Etsi loodud on lisaks pokudele veel väga paljud raamatukangelased: Sipsik, Kröll, naksitrallid, Nublu, Aadama ja Anna aabitsa tegelased...

Nüüd, kus kunstnikku enam meie seas pole, tähistame õiesoengupäeval ka Edgar Valteri mälestuspäeva. Sügisel, 21. septembril, oleks paljude lemmikunstnik saanud 80 aastaseks. 2. aprillil, ülemaailmsel lasteraamatupäeval, avati aga Eesti Lastekirjanduse Keskuses vahva maskinäitus. 3. – 6. klasside õpilased üle kogu Eesti olid meisterdanud tervelt 198 maski – kõige enam saadeti pokumaski (53) ja naksitrallide omi (52), ning rohkesti (25) oli jäädvustatud ka aabitsategelasi. Eriti virgad olid Tartu, Kadrina, Põlva ja Kärsna noored maskikunstnikud. Auhinna vääriliseks tunnistati 28 maski, mida saab näha Lastekirjanduse Keskuse Edgar Valteri galeriis, suur valik teistest tublidest töödest rõõmustab vaatajate silmi keskuse pööningul. Näitus on avatud 30. maini.

Parimateks maskimeistriteks tunnistati **Gert Gabriel Hiiesalu**, **Gendro Koorm**, **Sander Suvisild**, **Hardi Pöder**, **Otto Käo** ja **Martin Filatov** Põlva Ühisgümnaasiumist, **Ralf Kaljuvee** ja **Martin Ahvenainen** Põlva Keskkoolist, **Fred Varb**, **Hendrik Varul**, **Liisi Tamm**, **Suule Silliksaar** ja **Jaana Jurtin** Saverna Põhikoolist, **Hedaleen Sillaots**, **Kelian Volkov** ja **Eva Maria Shepel** Tartu Katoliku Koolist, **Raili Viert** Tartu Hiie Koolist, **Kris Otsmaa Lasila** Põhikoolist, **Brita Puusemp** Türi Gümnaasiumist, **Merite Boom** ja **Deivid Armulik** Kadrina Keskkoolist, **Ave Alas**, **Merilin Särg** ja **Meryl Kompus** Kadrina Kunstidekoolist, **Astrid Feltveber** Kärsna Põhikoolist, **Piia Prigitta Pärtin** ja **Stella Ingrid Liinamäe** Laiuse Põhikoolist ning **Aige Last** Roosna-Alliku Põhikoolist.

LEGO

RACERS

PE B
2/1378 2009, 5

**VOLDI LAHTI
VÕIDUSÕIDURADA
JA STARDI TÕÜD!
3, 2, 1... LAKS!**

Mida saab karbiga teha? Kas..

ehitada lennukeid võitda läbi võidusõidurada mängida peitust

Nimi

Aadress

Lisa
lahedaid
uusi rallikaid

Saada talong enne 5. juunit 2009 aadressil: Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146

1.

2.

3.

Auhindadeks
erinevad
LEGO komplektid!

www.lego.com/racers